

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Elena Klevetová

Rozhodčí nález v exekučním řízení

Diplomová práce

Olomouc 2023

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Rozhodčí nález v exekučním řízení* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 391 znaků včetně mezer.“

V Olomouci dne 27. 6. 2023

Elena Klevetová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce JUDr. et Mgr. Lukáši Ryšavému, Ph.D., za odborné vedení mé diplomové práce, přínosné konzultace, doporučení, připomínky, rady a především za ochotu a trpělivost. Poděkování patří také mé rodině a přátelům za veškerou podporu během studií.

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	6
1 Rozhodčí řízení a exekuční řízení	9
1.1 Rozhodčí řízení	9
1.1.1 Právní povaha rozhodčího řízení	11
1.1.2 Arbitrabilita	11
1.1.3 Druhy rozhodčího řízení	13
1.1.4 Pozitiva a negativa rozhodčího řízení	15
1.2 Vykonávací řízení	16
1.2.1 Vztah exekučního řádu a občanského soudního řádu	17
1.2.2 Exekuční řízení	18
1.2.3 Soudní výkon rozhodnutí	20
2 Rozhodčí nález jako exekuční titul	23
2.1 Charakter rozhodčího nálezu	23
2.2 Druhy rozhodčích nálezů	25
2.3 Obligatorní náležitosti rozhodčího nálezu pro podání návrhu na zahájení vykonávacího řízení	27
2.3.1 Doručování rozhodčího nálezu	29
2.4 Přezkum rozhodčího nálezu	31
3 Důvody, resp. dopady neplatnosti rozhodčích doložek ve vykonávacím řízení na rozhodčí nález	32
3.1 Smysl rozhodčí doložky	32
3.2 Zrušení rozhodčího nálezu soudem	32
3.3 Věcný přezkum rozhodčího nálezu při výkonu rozhodnutí a v exekučním řízení	35
3.3.1 Judikatorní exkurs	36
3.4 Zastavení exekuce z důvodu neplatnosti rozhodčí doložky ve spotřebitelských sporech a její dopad na aktuální právní úpravu	38
3.4.1 Pravomoc rozhodce a transparentnost jeho výběru	38
4 Problematika způsobu výkonu rozhodčího nálezu	41
4.1 Výkon tuzemského rozhodčího nálezu	42
4.2 Uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu	42
4.3 Proces uznání rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy na území ČR	43
4.4 Výkon cizího rozhodčího nálezu ve vykonávacím řízení	45
Závěr	49
Seznam použitých zdrojů	51
Shrnutí (abstrakt)	61
Summary (abstract)	61
Seznam klíčových slov	62
Keywords	62

Seznam použitých zkratek

ADR – alternative dispute resolution

ČR – Česká republika

EŘ – zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

MS Praha – Městský soud v Praze

Newyorská úmluva – vyhláška č. 74/1959 Sb. ministra zahraničních věcí o Úmluvě
o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

NS – Nejvyšší soud České republiky

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

RozŘ – zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů,
ve znění pozdějších předpisů

UNCITRAL – United Nations Commission on International Trade Law

ÚS – Ústavní soud České republiky

ZMPS – zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších
předpisů

Úvod

Předmětem diplomové práce je rozebrání problematiky Rozhodčího nálezu v exekučním řízení. Ať již samostatná rozhodčí řízení, nebo exekuční řízení mají mnoho společného. Právní instituty jsou velice důležité v právní praxi. Přesto se můžeme často setkat s jejich nepochopením, a to zejména v očích laické veřejnosti, ať již jde o neporozumění využití daného institutu,¹ anebo nadužívání rozhodčích doložek ve spotřebitelských věcech, zvláště při poskytování spotřebitelských úvěrů, s jejichž dozvuky se setkáváme dodnes. V těchto sporech se povinní často brání právě až v samotném exekučním řízení a dochází tak k zastavení exekuce z různých důvodů.² S problematikou rozhodčích nálezů se autorka setkala poprvé při absolvování odborné stáže na exekučním úseku Krajského soudu v Brně. V soudní praxi se i dnes setkáme s exekučními řízeními, které byly zahájeny na podkladě vykonatelných rozhodčích nálezů. Zvolené téma práce je tak stále aktuální.

Rozhodčí řízení obsahuje provázaný systém pravidel, který v praxi neztrácí význam, a to díky rozmachu mezinárodního obchodu. Díky globalizaci světa jsou tyto flexibilní pravidla pro obchodní spory zcela zásadní. Najít optimální řešení pro předcházení těchto sporů, případně pro jejich řešení je zásadní nejen pro advokáty mezinárodního práva.³ Rozhodčí řízení lze využít jak na mezinárodní úrovni v rámci obchodních vztahů mezi podnikateli, případně státy samotnými, tak i vnitrostátní úrovni.

K prolnutí obou výše zmíněných institutů dochází za situace, kdy povinný dobrovolně nesplní oprávněnému, co mu ukládá vykonatelný rozhodčí nález. Samotný průběh vynucení povinností určených v rozhodčím nálezu je potřeba stanovit srozumitelně a přesně. Tím je chráněna právní jistota a jsou zaručena práva stran sporu. Úvodem je třeba zmínit, že ačkoliv je tato práce pojmenována jako Rozhodčí nález v exekučním řízení, práce se zabývá

---

¹ NĚMEC, Robert, GLATZ, Viktor. Rozhodčí řízení, jeho specifika a výhody. *Bulletin advokacie*, 2018, č. 9, s. 16–22.

² HOVORKA, Jiří. *Zastavenou exekuci už HomeCredit nemůže oživit, potvrdil Ústavní soud v kauze rozhodčích doložek* [online]. aktualne.cz, 9. listopadu 2016. [cit. 10. října 2021] Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/dluznik-nemusi-platit-37-tisic-zastavenou-exekuci-uz-home-cr/r~19f3395ca67e11e6a16a0025900fea04/>.

KADLECOVÁ, Edita. *Rozhodčím doložkám ve spotřebitelských smlouvách neodzvono. Dozvuky najedeme v exekučním řízení* [online]. pravo21.cz, 26. března 2019. [cit. 10. října 2021] Dostupné na: <https://pravo21.cz/pravo/rozhodcim-dolozkam-ve-spotrebitelskych-smlouvach-neodzvono-dozvuky-najedeme-v-exekucnim-rizeni>.

³ GOLDSMITH, Jean Claude et al. *ADR in business: practice and issues across countries and cultures*. First edition. Alphenaan den Rijn: Kluwer Law International, 2006, s 3–4.

i výkonem rozhodčího nálezu dle právní úpravy obsažené v části šesté občanského soudního řádu.⁴

Cílem diplomové práce je analyzovat, zda je v české právní úpravě zacházeno s rozhodčím nálezem stejně, jako tomu je v případě soudního rozhodnutí. A pokud ano, zda existuje zásadní rozdíl při jejich výkonu. Dále je cílem přiblížit čtenáři problematiku uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů v exekučním řízení. Prostor také bude věnován rozhodovací praxi českých soudů, které se v posledních 15 letech zabývaly možnými důvody, opravňujícími soudy k zásahu do rozhodčího nálezu a následnému zastavení exekuce, a to až ve fázi provedení exekuce. Přičemž výzkumné otázky jsou následující: a) Existuje zásadní rozdíl mezi výkonem rozhodčího nálezu a výkonem soudního rozhodnutí? b) Je možné analogicky aplikovat některé závěry soudů zabývajících se spotřebitelskými spory, kdy byl podkladem pro výkon rozhodnutí rozhodčí nález, i na spory mezi podnikateli? c) Lze doporučit využití vykonávacího řízení pro cizí rozhodčí nálezy v České republice?

Tato práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do čtyř kapitol, které se dále dělí na podkapitoly a dílčí podkapitoly. První kapitola se věnuje povaze rozhodčího řízení, jeho hlavním výhodám a nevýhodám. Druhá polovina kapitoly popisuje základní vymezení exekučního řízení a výkonu soudního rozhodnutí.

Druhá kapitola se věnuje rozhodčímu nálezu jako exekučnímu titulu. Na to navazuje třetí kapitola zabývající se důvody pro zastavení exekuce, kterými se v minulosti zabývaly soudy v případech, kdy byly uzavírány rozhodčí doložky mezi podnikateli a spotřebiteli. Následně jsou tyto důvody pro zastavení exekuce analyzovány z pohledu uzavřených rozhodčích doložek mezi podnikateli.

Lze shrnout, že o rozhodčím a exekučním řízení vyšlo nepřehledné množství literatury, avšak neexistuje ucelenější publikace, která by se zabývala touto problematikou, zejména výkonem cizích rozhodčích nálezů. Jde o problematiku, které se hodně autorů spíše vyhýbá. Mezi zdroje použité v práci patří zejména právní předpisy a mezinárodní smlouvy, dále komentáře, monografie, a to i zahraničních autorů, mezi další zdroje patří rozsáhlá soudní judikatura a odborné články.

Při zpracování této práce byly využity standartní metodologické postupy. Pro naplnění cílů práce autorka vychází z metody popisné, analytické a komparační. S pomocí metod

---

⁴ V diplomové práci je termín vykonávací řízení používán jako termín obecný, který zastřešuje soudní výkon rozhodnutí i exekuční řízení. Rozlišení mezi vykonávacím řízením a exekučním řízením je věnována kapitola 1.2.

analogie a syntézy sumarizuje, k jakým závěrům rozhodovací praxe ohledně dílčích právních otázek došla.

1 Rozhodčí řízení a exekuční řízení

V mnoha učebnicích civilního procesu se setkáme s rozčleněním civilního procesu do několika druhů. Přičemž tradičně je civilní proces rozčleněn na základní nalézací řízení (které se člení na sporná a nesporná řízení⁵), vykonávací (exekuční) řízení, insolvenční řízení, zajišťovací řízení a rozhodčí řízení.⁶

Civilní proces, resp. nalézací řízení lze odlišit dle subjektu, jenž rozhoduje, a to na řízení, při nichž rozhoduje soud nebo jiný orgán, který byl nadán rozhodovací pravomocí. Do druhé kategorie řadíme rozhodování rozhodců v rozhodčím řízení.⁷ V rozhodčím řízení rozhodci, kteří mají nezávislé a nestranné postavení, poskytují ochranu soukromoprávním vztahům a dohlíží na dodržování práv stran na spravedlivé vedení řízení. Současně je na autonomii vůli stran, zda svůj spor budou chtít před rozhodci projednat.⁸

Za předpokladu, že povinný nesplní dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, přichází na řadu další druh civilního procesu, a to vykonávací řízení. Řízení nenastupuje obligatorně, nýbrž je ovládáno dispoziční zásadou oprávněného, a to v situaci, kdy nedojde k dobrovolnému splnění povinností stanovených v pravomocném a vykonatelném rozhodnutí. V souladu se zákonem a jím zmocněnými subjekty dochází k faktické realizaci povinností.⁹ Pro českou právní úpravu je charakteristická dvoukolejnost: na jedné straně lze vynutit povinnosti tradičním způsobem u soudu dle § 251 an. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“), druhou možností je postup dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“ nebo „EŘ“). Při této variantě dojde k pověření soudního exekutora exekučním soudem, kdy je zde na volné úvaze oprávněného, jakého zapsaného exekutora zvolí.¹⁰

1.1 Rozhodčí řízení

V právní praxi lze stěží napsat naprosto dokonalou smlouvu, která by odstraňovala rizika plynoucí z uzavřených smluv, a tak zajišťovala, že v budoucnu nebudou muset strany

---

⁵ ŠTEVČEK, Marek. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces: obecná část a sporné řízení*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 3.

⁶ MACKOVÁ, Alena, ZOULÍK, František. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první, Řízení nalézací*. 8. vydání. Praha: Leges, 2015, s. 39.

⁷ ŠTEVČEK, Marek. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces: obecná část a...*, s. 3.

⁸ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Praha: Linde, 2012, s. 41–44.

⁹ ŠTEVČEK, Marek. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces: obecná část a...*, s. 6.

¹⁰ MACKOVÁ, Alena, ZOULÍK, František. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první...*, s. 40–41.

řešit žádné spory. Uvedené spory lze řešit více možnými způsoby, buď přímo stranami sporu, nebo zvolit třetí nezávislou osobu, která nastolí rovnováhu a daný spor vyřeší.¹¹ Jako druhou variantu můžeme zvolit rozhodčí řízení. Hlavní podstatou rozhodčího řízení je dbát na zájmy stran sporu. Rozhodčí řízení tak má velmi praktické využití v celosvětovém měřítku,¹² neovlivňuje pouze jen soukromé právo, ale i veřejné.¹³ Jedná o institut, jenž je pomocnou rukou soudní moci při rozhodování sporů a dohlížení nad dodržováním práv účastníků na spravedlivý proces.¹⁴

Rozhodčí řízení charakterizuje Rozehnalová jako „dobrovolné postoupení řešení sporu neutrální třetí straně, rozhodcům či rozhodčímu soudu (tj. soukromým osobám či nestátní instituci), která vydá po provedeném řízení závazné a vykonatelné rozhodnutí.“¹⁵ Obdobně též Pokorný.¹⁶

V odborné literatuře se často setkáme se zařazením rozhodčího řízení mezi jeden z alternativních způsobů řešení některých sporů, tzv. alternative dispute resolution¹⁷ (dále jen „ADR“). Mezi tyto alternativy taktéž řadíme např. renegociace, mediace, konciliace, expertiza a další. Rozhodčí řízení je z těchto alternativ nejformálnější.¹⁸ Nicméně autorka se domnívá, že je třeba brát ohled na rozdíly mezi jednotlivými alternativními možnostmi řešení sporů. Rozhodčí řízení končí vydáním závazného a vykonatelného rozhodčího nálezu, který lze podrobit nucenému výkonu v něm uložených povinností. Podklad pro pravomoc rozhodce vydat rozhodčí nález musí být obsažen v procesních předpisech státu, na jehož území má být rozhodováno.¹⁹ Oproti tomu při mediaci, renegociaci a jiných alternativách řešení sporů není výsledkem vydání závazného rozhodnutí.²⁰ Výsledkem alternativních řešení sporů se jedná

---

¹¹ RŮŽIČKA, Květoslav. *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005, s. 13.

¹² BLACK, Henry Campbell, GARNER, Bryan A., ed. *Black's Law Dictionary*. Eighth edition. St. Paul, MN: Thomson-West, 2004, s. 321–322.

¹³ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 6.

¹⁴ LISSE: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 41–44.

¹⁵ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 57.

¹⁶ POKORNÝ, Milan. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právnícký slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 938–939.

¹⁷ Srov. PETROV KŘIVÁČKOVÁ, Jana. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení nesporné, rozhodčí a s mezinárodním prvkem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 245. Obdobně SMOLÍK, Petr. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první, Řízení nalézací*. 8. vydání. Praha: Leges, 2015, s. 557.

¹⁸ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 14–16.

¹⁹ Tamtéž, s. 18.

²⁰ HRNČÍŘIKOVÁ, Miluše a kol. *Mediační, prorogační a rozhodčí doložky o řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2019, s. 9–10.

spíše o dohodu stran.²¹ Z tohoto hlediska se jeví jako vhodnější řadit rozhodčí řízení mezi zvláštní druh řešení soukromoprávních sporů, které má alternativní prvky.²²

1.1.1 Právní povaha rozhodčího řízení

Právní názor na povahu rozhodčího řízení není v současné době ustálený a jednotný. V průběhu let se vytvořily čtyři základní teorie: smluvní (kontraktační), jurisdikční (rozsudková), smíšená (hybridní) a tzv. nezávislá.²³ Jak už to v právu bývá, jednotlivé teorie od sebe nejsou striktně oddělitelné, ale více či méně se prolínají a mají více směrů a podob.²⁴ Rozdílnost chápání pojetí rozhodčího řízení pak reflektuje vzájemné postavení státu proti rozhodčímu řízení a současně se promítá i do řešení pozice státu a jeho suverenity ve vztahu k mezinárodnímu rozhodčímu řízení. Na základě toho je možné setkat se s často diametrálně odlišným řešením různých otázek řešených před rozhodci a rozhodčími soudy.²⁵

K povaze rozhodčího řízení se opětovně vyjadřoval ÚS, který dlouhou dobu zastával názor, že rozhodčí řízení je třeba spíše chápat jako konsenzus stran sporu,²⁶ zatímco mezinárodní úprava rozhodčího řízení a rozhodovací praxe se více přikláněla k jurisdikční teorii jako nalézání práva soukromoprávním subjektem. Své stanovisko Ústavní soud (dále jen „ÚS“) následně přehodnotil a přiklonil se taktéž k jurisdikční teorii.²⁷

1.1.2 Arbitrabilita

Nejdůležitějším prvkem, abychom vůbec mohli mluvit o sporech projednávaných před rozhodci, je vymezení samotného předmětu řízení – arbitrabilita, tedy typ sporu, jenž může být před rozhodci projednán a rozhodnut. V zákoně nalezneme předpoklady arbitrability vymezené jak pozitivně, tak negativně, a to konkrétně v ustanovení § 1 a 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „RozŘ“). V rozhodčím řízení lze projednat všechny majetkové spory spadající obecně do pravomoci obecných soudů, pokud o předmětu sporu strany mohou uzavřít smír. Nelze však projednat spory vzniklé v rámci vykonávacího řízení a incidenční spory.²⁸

---

²¹ BLACKABY, Nigel et al. *Redfern and Hunter on international arbitration*. Fifth edition. Oxford: Oxford University Press, 2009, s. 517.

²² HRNČÍŘÍKOVÁ, Miluše. *Judiciální trendy v mimosoudním řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2016, s. 18.

²³ LISSE, Luděk. K právní povaze rozhodčího řízení. *Právní rozhledy*, 2011, č. 15, s. 551–557.

²⁴ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 20–22.

²⁵ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 71–72.

²⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 174/02.

²⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07.

²⁸ PETROV KŘIVÁČKOVÁ, Jana. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení nesporné, rozhodčí a s mezinárodním prvkem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 245–247.

Aby mohl být předmět řízení označen za arbitrabilní, musí dojít ke kumulativnímu naplnění všech tří objektivních podmínek. Pokud strany sporu uzavřou rozhodčí smlouvu, nabízí se otázka, co je skutečným předmětem sporu. Může dojít k situaci, kdy je arbitrabilita vyloučena, a to v případech, kdy o daných otázkách může rozhodovat výlučně soud, typicky v řízeních, jež lze zahájit ex offio a jsou ovládána vyšetřovací zásadou.²⁹ Ne všechna nesporná řízení jsou paušálně vyloučena z projednání v rozhodčím řízení, k této otázce se vyjádřil ve svém usnesení Nejvyšší soud: „Skutečnost, že projednávaná věc je řízením nesporným, sama o sobě neznamená, že v daných řízeních nelze uzavřít smír (ani sjednat rozhodčí doložku), neboť pro posouzení této otázky je rozhodná povaha uplatněného nároku (srov. § 99 odst. 1 o. s. ř.), nikoliv obecná povaha řízení jako takového; jinak řečeno, povaha řízení (tj. zda jde o tzv. řízení sporné či řízení nesporné), není sama o sobě pro závěr o arbitrabilitě věci nijak určující.“³⁰

Majetkovou povahu projednávaného sporu je třeba vykládat širěji než pouhým žalobním návrhem na zaplacení.³¹ Současně se však nemusí jednat pouze o spory, při nichž je nutné vyjádřit majetkovou hodnotu.³²

Posledním předpokladem pro splnění podmínek arbitrability je možnost stran sporu v této věci uzavřít smír dle § 99 OSŘ. Uzavřeným smírem lze skončit řízení, u nichž to povaha věci připouští, typicky majetkové spory.³³ Jde o situaci, kdy strany řízení mohou uzavřít hmotněprávní dohodu, a tím disponovat předmětem řízení. Uzavřený smír se obvykle vyskytuje ve formě narovnání, započtení, privativní novace nebo vzdání se práva nebo dluhu.³⁴ Judikaturou bylo dovozeno, že je možné uzavřít smír i v případě určovacích nároků.³⁵ Uzavřený smír může svým obsahem být vymezen úžeji či širěji, než je vymezen samotný předmět řízení. Účastníci však musí jasně projevit rozsah, v jakém nebylo předmětu řízení v rámci uzavřeného smíru vyhověno, v opačném případě jim hrozí, že okamžikem právní moci usnesení o schválení smíru bude řízení v celém rozsahu skončeno.³⁶

---

²⁹ HORÁK, Pavel. Objektivní arbitrabilita – možnosti rozhodčího řízení. *Bulletin advokacie*, 2018, č. 9, s. 23–26.

³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2648/2013.

³¹ EICHLEROVÁ, Kateřina. Arbitrabilita korporátních sporů kapitálových společností. *Právní rozhledy*, 2017, č. 19, s. 653–665.

³² Srov. např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2007, sp. zn. 26 Odo 353/2006, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 476/2009, Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2017, sp. zn. 23 Cdo 2741/2016, Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 2017, sp. zn. 23 Cdo 1782/2017.

³³ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 32–34.

³⁴ HAMULÁKOVÁ, Klára. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces: obecná část a...*, s. 204.

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2007, sp. zn. 26 Odo 353/2006.

³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2011, sp. zn. 33 Cdo 4406/2009.

nějaký mezinárodní prvek či zájem.⁴⁶ Právní řády různých států přistupují k odlišení mezinárodního a vnitrostátního rozhodčího řízení odlišně, zohledňují buď postavení stran sporu, povahu předmětu řízení, nebo kombinaci obojího.⁴⁷ Pro vymezení mezinárodního prvku stačí například jen rozdílná státní příslušnost stran anebo zahraniční právnická osoba, místo plnění či předmět plnění nacházející se v zahraničí.⁴⁸ Je třeba zmínit, že dle usnesení Nejvyššího soudu se lze setkat s mezinárodním prvkem v rámci sporu mezi českými subjekty. Mezinárodní prvek zde nemusí být subjekty vnesen pouze subjektivním určením, nýbrž jej lze sledovat ve skutkovém stavu, z něhož účastníci řízení vychází.⁴⁹ Další vymezení mezinárodního rozhodčího řízení můžeme nalézt v čl. 1 odst. 3 ve vzorovém zákoně UNCITRAL z roku 1985 (dále jen „UNCITRAL“).⁵⁰

V případech, že absentuje mezinárodní prvek, jde o vnitrostátní rozhodčí řízení. Odlišení je relevantní pouze za situace, kdy mají státy (např. Irsko, Francie) odlišnou právní úpravu pro vnitrostátní a mezinárodní rozhodčí řízení. V České republice právní řád nečiní rozdíly mezi vnitrostátním a mezinárodním rozhodčím řízením, s výjimkou uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů. Svým způsobem je jakékoliv rozhodčí řízení vnitrostátní, protože je ovládáno právním řádem určitého státu.⁵¹

Strany mohou k řešení svého sporu využít tzv. stálých rozhodčích soudů. K tomu, aby mohl v ČR fungovat stálý rozhodčí soud, je zapotřebí jeho vznik zakotvit v zákoně dle § 13 RozŘ. Samotná činnost rozhodčích soudů je pak upravena vnitřními statuty a řády, na jejichž základě rozhodčí řízení probíhá. Pokud není nějaká otázka upravena, postupuje se v souladu se zřizovacím zákonem.⁵² Momentálně v ČR existují tři institucionální rozhodčí soudy, a to Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky,⁵³ Burzovní rozhodčí soud při Burze cenných papírů Praha, a. s.⁵⁴ a Mezinárodní rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze.⁵⁵

---

⁴⁶ POUDRET, J. F., BESSON, S. *Comparative Law of International Arbitration*. 2nd edition. London: Sweet&Maxwell, 2007. s. 31–32.

⁴⁷ MAKARIUS: *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním...*, s. 7–9.

⁴⁸ POKORNÝ, Milan. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 68.

⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 23 Cdo 5790/2016.

⁵⁰ International Chamber of Commerce. *Arbitration rules – 2021* [online]. France: Publication Office of International Chamber of Commerce, 2021. Dostupné na: <https://iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2020/12/icc-2021-arbitration-rules-2014-mediation-rules-english-version.pdf>.

⁵¹ RYŠAVÝ, Lukáš. *Nezávislost a nestrannost rozhodce*. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 16–17.

⁵² MAREK, Karel. K rozhodčímu řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR. [online] *Bulletin advokacie*, 8. října 2018 [cit. 21. 8. 2022]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/k-rozhodcimuz-rizeni-pred-rozhodcim-soudem-pri-hk-cr-a-ak-cr>.

⁵³ Zřízení na základě zákona č. 301/1992 Sb., České národní rady o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Oproti tomu rozhodčí řízení ad hoc se většinou týká jen jednoho konkrétního sporu, pokud si strany zvolí rozhodce nebo zvolí jiný způsob, jak rozhodce určit,⁵⁶ přičemž strany při volbě rozhodce nejsou vázány žádným seznamem rozhodců. V dané situaci si strany mohou zvolit procesní pravidla, jimiž bude rozhodčí řízení regulováno. Jedinou hranicí omezující autonomii vůle stran je dodržení kogentních ustanovení právního řádu státu, na základě kterých bude rozhodčí řízení probíhat.⁵⁷

1.1.4 Pozitiva a negativa rozhodčího řízení

U rozhodčího řízení jsou často zmiňována pouze pozitiva, negativy se ostatní autoři spíše nezabývají. Mezi vyzdvihované výhody se řadí např. rychlost řízení, neformálnost, hospodárnost, jednoinstančnost, neveřejnost a celková vysoká míra autonomie smluvních stran při výběru rozhodce nebo svého zástupce.⁵⁸

Stěžejní výhodou vyzdvihovanou v rozhodčím řízení je autonomie vůle, kterou strany uplatňují – možnost domluvit se na samotném projednání sporu před rozhodci i na podmínkách vedení rozhodčího řízení. Tato široká smluvní volnost se však může stát i nevýhodou, např. při volbě rozhodného práva či jazyka, v němž se řízení povede.⁵⁹ Nejvíce využívaný je tento postup ve sporech obchodněprávní povahy, kdy je v zájmu stran vyřešit předmět řízení co nejrychleji a flexibilně.⁶⁰

V rámci mezinárodního rozhodčího řízení je jako další hlavní výhoda spatřována možnost využití výkonu rozhodčího nálezu v cizí zemi, a to na základě Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů která byla do českého právního řádu vtělena vyhláškou č. 74/1959 Sb. ministra zahraničních věcí o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů (dále jen „Newyorská úmluva“), která má 172 signatářských států.⁶¹

Další často uváděnou výhodou je rychlost, zdůvodňovaná právě nejčastěji jednoinstančností rozhodčího řízení. Celková doba rozhodčího řízení záleží na prvotní úpravě

---

⁵⁴ Zřízení na základě zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ Zřízení na základě zákona č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ RYŠAVÝ: *Nezávislost a nestrannost...*, s. 18.

⁵⁷ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 28–29.

⁵⁸ Tamtéž, s. 25–27.

⁵⁹ VRAJÍKOVÁ, Melinda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním obchodě – klady, rizika a možnosti jejich eliminace* [online]. epravo.cz, 6. února 2020 [cit. 20. března 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodci-řízení-v-mezinarodnim-obchode-klady-rizika-a-moznosti-jejich-eliminace-110594.html>.

⁶⁰ CLAUDIA, Alfons. *Recognition and Enforcement of Annulled Foreign Arbitral Awards*. PETER LANG, 2010, s. 16.

⁶¹ Status: *Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards* (New York, 1958) (the "New York Convention") | United Nations Commission On International Trade Law. United Nations Commission On International Trade Law [online]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/conventions/foreign_arbitral_awards/status2.

dohody stran o vedení řízení, stejně jako v soudním řízení existuje řada okolností, kterými lze dané řízení protahovat, a ne vždy se musí jednat o obstrukce stran sporu. Průběh řízení je významně schopen ovlivnit i samotný rozhodce. Pokud si strany rozhodce volí, měly by vedle nezávislosti rozhodně zohlednit jeho zkušenosti, pracovní vytíženost a odbornost. V případě volby využít stálého rozhodčího soudu je často inertními předpisy určena doba, do kdy by měli rozhodci vydat rozhodčí nález či činit jednotlivé procesní úkony.⁶² S tímto problémem úzce souvisí i nejednotná rozhodovací praxe rozhodců a rozhodčích soudů. Neexistuje zde žádná instituce, jež by komplexně zajišťovala sjednocování rozhodovací činnosti, případně dohlížela na dodržování základních zásad práva na spravedlivý proces.⁶³ Tento nedostatek sice částečně převzal soudní aparát, ovšem napadnutí rozhodčího nálezu ústavní stížností není možné.⁶⁴

V návaznosti na rychlost rozhodčího řízení je často vyzdvihována jeho hospodárnost; tato výhoda taktéž není bezvýjimečná. V dnešní době se soudní poplatky a náklady na vedení rozhodčího řízení diametrálně liší. Často se poplatek za vedení rozhodčího řízení hradí z procentuální hodnoty sporu, do které mohou být samostatně započítány náklady rozhodce.^{65,66}

1.2 Vykonávací řízení

Jak bylo nastíněno výše, v rámci rozhodčího řízení rozhodce nalézá právo, tedy vyjadřuje, co je po právu, či rozhoduje na základě zásad spravedlnosti.⁶⁷ Rozhodce v rozhodčím nálezu zavazuje strany sporu k plnění a k tomu jim stanoví určitou lhůtu. Nesplní-li povinný dobrovolně, může přijít na řadu samotné vykonávací řízení, které nenastupuje obligatorně, ale až na základě návrhu oprávněného. Je však třeba zmínit, že vykonávacímu řízení nemusí bez výjimky přecházet řízení nalézací, naopak lze vymoci i jiné tituly, např. notářské zápisy se svolením k přímé vykonatelnosti.⁶⁸

Předpokladem pro zahájení vykonávacího řízení je formální i materiální vykonatelnost konkrétního exekučního titulu, bez nichž nelze exekuci nařídít. Tyto předpoklady jsou zkoumány ex offo. Rozhodující orgán ve svém rozhodnutí musí dostatečně určitě vymezit

---

⁶² ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 81–84.

⁶³ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 28.

⁶⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07.

⁶⁵ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 81–82.

⁶⁶ Srov. výše poplatek pro vedení rozhodčího řízení u RSHAK: <https://www.soud.cz/sazebniky#vypocet>.

⁶⁷ LISSE, Luděk. Rozhodování rozhodce (nejen) podle zásad spravedlnosti. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 7, s. 218–221.

⁶⁸ WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2.*, aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 17–18.

povinnosti, které vzešly z poznatků získaných v nalézacím řízení, a to tak, aby případná povinnost byla v budoucnu způsobilá k nucenému výkonu. Po uplynutí pariční lhůty k plnění rozhodující orgán na exekučním titulu vyznačí doložku právní moci, případně vykonatelnosti. Tento soudní úkon osvědčuje, že dané rozhodnutí je způsobilé pro zahájení vykonávacího řízení. Přestože je zásadou vykonávacího řízení, že soudy v tomto druhu řízení obecně nejsou oprávněny zasahovat do již skončeného řízení, existuje několik výjimek z tohoto tradičního pravidla (k tomu blíže podkapitola 4.4 této práce).⁶⁹

Další podmínkou pro zahájení vykonávacího řízení je podání samotného návrhu, ve kterém oprávněný tvrdí, že mu povinný dobrovolně neplnil. Konkrétní náležitosti podaného návrhu se odvíjí od cesty, kterou oprávněný s vidinou splnění povinností zvolí. Česká právní úprava je postavena na dvojkolejně právní úpravě vykonávacího řízení. Využívanější možností je vynucení povinností v rámci postupu dle EŘ, kdy oprávněný podá návrh vybranému soudnímu exekutorovi, bez ohledu místní příslušnosti. Nebo oprávněný zvolí cestu soudního výkonu rozhodnutí dle Šesté části OSŘ, kdy je zapotřebí návrh podat soudu, jenž je obecným soudem povinného.⁷⁰

1.2.1 Vztah exekučního řádu a občanského soudního řádu

Vzhledem k dvojkolejně právní úpravě vykonávacího řízení se nevyhneme některým duplicitním pravomocem soudního exekutora a soudu. Je však třeba si uvědomit, že postavení těchto subjektů není stejné. V exekučním řízení se na exekutora nehledí jako na soukromoprávní subjekt, ale je na něj přenesena část výkonu veřejné moci, kterými při výkonu rozhodnutí disponují soudy.⁷¹ Naproti tomu je pravomoc soudu jako nezávislého státního orgánu zakotvena a zaručena na ústavní úrovni.⁷²

Oba právní předpisy jsou ve vztahu subsidiarity, kdy Část šestá OSŘ je právní úpravou obecnou k ustanovením v EŘ. Tedy platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.⁷³

Rozdíl v právní úpravě nalezneme jak ve výčtu exekučních titulů, tak ve způsobech provedení exekuce. Demonstrativní výčet exekučních titulů nalezneme v ustanovení § 40 odst. 1 EŘ, jež jsou převážně shodné se zněním v OSŘ. Stěžejním rozdílem je nemožnost ve

---

⁶⁹ ŠÍNOVÁ, Renáta. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 26.

⁷⁰ WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 18–20.

⁷¹ HOZMAN, David. Postavení soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, č. 2, s. 23

⁷² Hlava čtvrtá ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁷³ § 52 odst. 1 EŘ.

vykonávacím řízení vynutit exekuční tituly vzešlé ve správním a daňovém řízení. Uplatnění postupem dle Části šesté OSŘ by byly odmítnuty. V exekučním řízení oproti tomu nelze vykonat soudní rozhodnutí ve věci péče soudu o nezletilé s výjimkou výživného, rozhodnutí ve věcech ochrany proti domácímu násilí a vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených.⁷⁴

1.2.2 Exekuční řízení

Jak bylo uvedeno výše, pokud nesplní povinný dobrovolně, co mu ukládá příslušný exekuční titul, může se oprávněný domáhat vynucení svých nároků prostřednictvím soudního exekutora. I zde platí, že exekuční řízení je ovládáno dispoziční zásadou a k zahájení řízení je zapotřebí, aby oprávněný podal příslušný návrh soudnímu exekutorovi. Je svobodnou volbou oprávněného, kterého exekutora zvolí pro provedení exekuce. Jedinou překážkou by mohla představovat podjatost konkrétního exekutora. Nebere se ohled ani na určenou teritoriální příslušnost soudních exekutorů.⁷⁵

Právní vztah mezi oprávněným, exekutorem a exekučním soudem vzniká v okamžiku podání exekučního návrhu na zahájení exekučního řízení. Exekutor se musí s tímto podáním vypořádat ex offo. Buď dojde k zahájení vedení exekuce, tedy k vydání prvních exekučních příkazů, nebo může dojít k zamítnutí exekučního návrhu či zastavení exekučního řízení bez uspokojení oprávněného dle § 43a odst. 6 EŘ.⁷⁶ Další možností je odmítnout provedení exekuce, ale to jen v případě, kdy daný úkon odporuje zákonu nebo právním předpisům, anebo oprávněný nesložil přiměřenou zálohu na náklady exekuce, nejde-li o exekuci k vymožení výživného nezletilého dítěte nebo pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona.⁷⁷

Činnost, kterou soudní exekutor v průběhu exekučního řízení vykoná, se považuje za úkony exekučního soudu. Současně je exekutor oprávněn, nestanoví-li EŘ jinak, činit úkony, které jsou svěřeny soudu, soudci, soudnímu vykonateli nebo jinému zaměstnanci soudu, a to nejen dle Části šesté OSŘ.⁷⁸

Přestože vynucení povinností stanovených v exekučním titulu provádí soudní exekutor, i role soudů zde má své opodstatnění – některé úkony jsou ve výhradní pravomoci soudů. Jde např. o nařízení exekuce, kterou začíná první základní stádium exekučního řízení,

---

⁷⁴ WINTEROVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 23–25.

⁷⁵ Tamtéž, s. 60–61.

⁷⁶ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1–2.

⁷⁷ § 30 EŘ.

⁷⁸ MACKOVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 61.

a dále pověření konkrétního exekutora k provedení exekuce dle § 43a EŘ. Druhu fází je samotná exekuce prováděná pověřeným soudním exekutorem, kterého pověří výhradně exekuční soud.⁷⁹ Věcná a místní příslušnost exekučního soudu je stanovena v § 45 EŘ.⁸⁰

Stěžejním předpokladem pro zahájení exekučního řízení je návrh oprávněného na exekuci. Exekuční návrh musí vedle obecných náležitostí pro každé podání obsahovat i obligatorní náležitosti, jež jsou upraveny v § 38 EŘ.⁸¹ Návrh musí obsahovat označení oprávněného, povinného a označení soudního exekutora včetně jeho sídla, jehož si oprávněný zvolil k provedení exekuce. Z návrhu musí být jasné, čeho se oprávněný domáhá, co sleduje a které věci se týká, dále musí být návrh podepsán a datován. Jsou-li účastníci právnické osoby, uvede se název či obchodní jméno, sídlo a identifikační číslo uvedené ve veřejném rejstříku. Pokud jsou účastníci zastoupeni, uvede se i jméno zástupce a jeho bydliště či sídlo, současně se přiloží plná moc.⁸²

Exekuční návrh musí taktéž obsahovat přesná označení exekučního titulu, tedy kdo jej vydal, datum vydání a spisovou značku. Oprávněný uvede i rozsah povinností, které mají být vymoženy. Veškeré skutečnosti musí být označeny důkazy, jež jsou přílohami návrhu. Originál nebo úředně ověřená kopie exekučního titulu musí taktéž obsahovat doložku vykonatelnosti a je obligatorní přílohou návrhu. Veškeré podklady slouží k tomu, aby soudní exekutor posoudil splnění všech zákonných předpokladů pro vedení exekuce, tyto skutečnosti posuzuje samostatně i exekuční soud, aby mohl rozhodnout o pověření exekutora vedením exekuce. V případě, že jsou v návrhu objeveny vady, soudní exekutor vyzve oprávněného k opravě návrhu.⁸³ Není-li v určené lhůtě návrh řádně opraven nebo doplněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat nebo není-li přiložen exekuční titul, exekutor usnesením exekuční návrh, případně i návrh na prohlášení vykonatelnosti nebo na uznání odmítne. O těchto následcích musí být oprávněný poučen.⁸⁴

Od okamžiku doručení exekučního návrhu soudnímu exekutorovi má tento exekutor povinnost podat ve lhůtě 15 dnů návrh exekučnímu soudu s žádostí o pověření a nařízení

---

⁷⁹ MACKOVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 61.

⁸⁰ Věcně příslušným exekučním soudem je okresní soud. Místně příslušným pak je soud, v jehož obvodu má povinný, je-li fyzickou osobou, místo svého trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince. Je-li povinný právnickou osobou, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný sídlo. Nemá-li povinný, který je fyzickou osobou, v České republice místo trvalého pobytu nebo místo pobytu podle věty první, nebo nemá-li povinný, který je právnickou osobou, sídlo v České republice, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný majetek.

⁸¹ WINTEROVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 63.

⁸² JIRMANOVÁ, Miroslava. In: KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. 5. vydání. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 268.

⁸³ Tamtéž, s. 269.

⁸⁴ § 39 EŘ.

exekuce. Exekuční soud má taktéž 15 dnů, aby o tomto návrhu rozhodl. Způsoby provedení exekuce jsou ryze v rukou soudního exekutora, exekuční soud o nich nerozhoduje. Výčet možností je stanoven v § 58 EŘ. Povinný se dozví z prvního doručeného exekučního příkazu a z rozhodnutí o pověření konkrétního exekutora, že proti němu bylo zahájeno exekuční řízení. Doručení exekučního příkazu působí významné účinky v právní sféře povinného, jedním z účinků je omezená možnost nakládat se svým majetkem, tzv. generální inhibitorium.⁸⁵

1.2.3 Soudní výkon rozhodnutí

Další možností, jak vynutit povinnosti uložené povinnému exekučním titulem, je podání návrhu na soudní výkon tohoto rozhodnutí. Právní úpravu soudního výkonu rozhodnutí najdeme v ustanovení § 251 an. OSŘ, další podrobnosti upravuje vyhláška ministerstva spravedlnosti o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.⁸⁶

Rozhodne-li se oprávněný využít své možnosti, musí návrh na nařízení výkonu rozhodnutí podat věcně a místně příslušnému soudu. Bez učiněného dispozičního práva věřitele nemůže soud rozhodnutí vykonat.⁸⁷ Věcná příslušnost náleží okresním soudům. Místní příslušnost se zpravidla určuje podle obecného soudu povinného na základě ustanovení § 252 odst. 1 OSŘ ve spojení s § 85 OSŘ. Pokud však povinný nemá obecný soud nebo se jeho obecný soud nenachází v ČR, je k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek; jde-li o výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky, je příslušný obecný soud banky nebo jiného dlužníka povinného, popřípadě soud, v jehož obvodu má zahraniční dlužník povinného umístěn v České republice svůj závod nebo organizační složku svého závodu. OSŘ taktéž stanovuje zvláštní místní příslušnost, jež vylučuje určení místní příslušnosti dle obecných pravidel v § 252 odst. 3 OSŘ.

Stejně jako exekuční řízení, i výkon rozhodnutí se dělí na dvě základní stadia. První přichází na řadu samotné nařízení výkonu rozhodnutí a následně provedení soudního výkonu rozhodnutí. V některých případech se lze setkat s tzv. rozvrhem výtěžku, jenž je považován za třetí stadium výkonu rozhodnutí. Nastupuje v situaci, kdy je potřeba výtěžek výkonu rozhodnutí přerozdělit mezi více oprávněných.⁸⁸

Jak bylo zmíněno výše, výkon rozhodnutí je ovládán zásadou dispoziční, která ovládá celé řízení. V prvé řadě je potřeba dát podnět k nařízení výkonu rozhodnutí prostřednictvím

---

⁸⁵ WINTEROVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 62–66.

⁸⁶ Vyhláška č. 37/1992 Sb., ministerstva spravedlnosti České republiky o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

⁸⁷ MACKOVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 46.

⁸⁸ Tamtéž, s. 49.

návrhu. Návrh musí splňovat obecné náležitosti podání dle § 42 odst. 4 a § 79 OSŘ,⁸⁹ zejména musí být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Zvláštní náležitosti stanoví § 261 OSŘ, mezi něž patří i rodné číslo povinného.⁹⁰ K návrhu je třeba přiložit originál exekučního titulu s doložkou právní moci a vykonatelnosti; doložku vyznačí orgán, který daný titul vydal. Pro případ, že bylo postoupeno oprávnění plynoucí z exekučního titulu, musí oprávněný doložit tento převod příslušnou listinou.⁹¹

Jelikož jde o podání vůči orgánu veřejné moci, musí taktéž povinně obsahovat označení účastníků, vyličení rozhodujících skutečností a čeho se oprávněný domáhá, tj. přesné, určité a srozumitelné označení povinnosti a konkrétní způsob, jak má být dluh vynucován. Zde je potřeba zohlednit charakter vynucované povinnosti, tedy zda jde o peněžité či nepeněžité plnění.⁹²

Peněžité plnění mohou být vynucena způsobem uvedeným v § 258 odst. 1 OSŘ: „Srážkami ze mzdy povinného, příkázáním pohledávky (tj. příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky povinného nebo postižením jiných majetkových práv povinného), správou nemovité věci, prodejem movitých věcí povinného (popřípadě spoluvlastnického podílu povinného k movité věci), prodejem nemovitých věcí povinného (popřípadě prodejem spoluvlastnického podílu povinného k nemovité věci), postižením závodu (případně jeho části, nebo podílu spoluvlastníka závodu) a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitým věcem povinného.“ Současně zákon oprávněnému přiznává možnost zvolit si pro vymožení své pohledávky více způsobů najednou.⁹³

Vzhledem k zaměření této práce na právní vztahy mezi podnikateli zde autorka uvede pouze některé způsoby vynucení pohledávky, jež se nejvíce hodí k potřebám podnikatelských subjektů. Oprávněný ve svém návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí musí v případě výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu označit peněžní ústav, u kterého má povinný účet, a současně označit i číslo tohoto účtu. Oprávněný může uvést více účtů, avšak musí jít o stejnou instituci a současně musí označit pořadí, v jakém bude pohledávka

---

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1020/99.

⁹⁰ WINTEROVÁ, Alena. In: WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý...*, s. 49–50.

⁹¹ LEVÝ, Jiří. In: Svoboda, Karel a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1221.

⁹² Tamtéž, s. 1215.

⁹³ DRÁPAL, Ljubomír a kol. In: POLEDNE, Petr. *Občanský soudní řád I, II*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 2124.

uspokojena. Současně oprávněný uvede svůj bankovní účet, kam mu budou zaslány vymožené prostředky.⁹⁴

V případě prodeje nemovitých věcí, správy nemovité věci nebo zřízení soudcovského zástavního práva musí oprávněný přesně označit nemovité věci, kterých se výkon rozhodnutí týká. Oproti tomu movité věci výslovně identifikuje, případně uvede, kde se věc nachází, pouze za předpokladu, že se oprávněný explicitně domáhá prodeje těchto věcí, nebo za situace, kdy má povinný movitý majetek mimo své sídlo či místo podnikání. Při postižení závodu nebo jeho části nebo podílu spoluvlastníka závodu uvede oprávněný přesné označení závodu či jeho části nebo podílu spoluvlastníka závodu.⁹⁵

V návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí při vymožení nepeněžitých plnění není uveden konkrétní způsob provedení, ten totiž vyplývá přímo z povahy věci a ze zákona, oprávněný tedy pouze uvede povinnost, jíž se domáhá. V případě, že oprávněný taktéž žádá vynucení nákladů řízení, musí v návrhu uvést, jakým způsobem má být peněžité plnění provedeno.⁹⁶

Pokud je návrh neurčitý či nesrozumitelný nebo neobsahuje všechny požadované náležitosti, které nebyly ani po vyzvání k nápravě odstraněny, soud je nucen takový návrh odmítnout.⁹⁷

---

⁹⁴ LEVÝ, Jiří. In. Svoboda, Karel a kol. *Občanský soudní řád...*, s. 1215–1216.

⁹⁵ Tamtéž, s. 1217.

⁹⁶ LEVÝ, Jiří. In. Svoboda, Karel a kol. *Náklady řízení*. 1. vydání. Praha C. H. Beck, 2017, s. 194.

⁹⁷ LEVÝ, Jiří. In. Svoboda, Karel a kol. *Občanský soudní řád...*, s. 1222–1223.

2 Rozhodčí nález jako exekuční titul

Předpokladů pro úspěšné zahájení exekučního řízení je několik. Oprávněný musí disponovat exekučním titulem, který musí obsahovat doložku právní moci a vykonatelnosti, a povinnosti, které povinnému ukládá, musí být zrealizovatelné. Nemůže se jednat o povinnost, kterou z podstaty věci nelze splnit. Právní teorie často vymezuje exekuční titul jako „zákonem určenou listinu, která má zákonem požadované vlastnosti k tomu, aby byla podkladem pro exekuční vynucení splnění povinnosti v ní uložené. Formálním náležitostem se autorka věnuje blíže v kapitole 2.3 této práce. Soud se těmito obecnými podmínkami zabývá z úřední povinnosti, a to bez ohledu na stádium vykonávacího řízení.⁹⁸

Mezi exekuční tituly řadíme i vykonatelné rozhodčí nálezy, které jsou výsledkem proběhnutého rozhodčího řízení.⁹⁹ Obliba rozhodčího řízení je patrná zejména v obchodněprávních sporech.¹⁰⁰ Zřídka kdy si fyzické osoby zvolí k rozhodnutí jejich sporu rozhodce či rozhodčí soud. Výjimkou mohou být např. nájemní smlouvy, kde ale opětovně narážíme na relativní kogentnost právní úpravy. Rozhodčí nálezy lze vykonat jak v exekučním, tak vykonávacím řízení.¹⁰¹ Jedná se o rozhodnutí vydaná rozhodci ad hoc či stálými rozhodčími soudy dle RozŘ.

2.1 Charakter rozhodčího nálezu

Jak naznačují pravidla UNCITRAL, v každém rozhodčím řízení může být více než jedno rozhodnutí. Rozhodčí nález se vydává, pokud je rozhodováno ve věci samé. V případě, kdy rozhodci rozhodují o procesních otázkách, vydávají rozhodnutí ve formě usnesení.¹⁰²

Ustálená obecná definice rozhodčího nálezu neexistuje. Nicméně pojetí rozhodčího nálezu, jak jej vykládá Newyorská úmluva, nalezneme v čl. 1 odst. 2, který stanoví, že pojem rozhodčí nálezy nezahrnuje pouze rozhodnutí vydaná rozhodci jmenovanými pro každý případ, ale také rozhodnutí vydaná stálými rozhodčími orgány, kterým se strany podrobily.¹⁰³ V české právní teorii se Rozehnalová přiklání ke starší definici V. Sedláčka: „Rozhodčí nález

---

⁹⁸ Šínová Renáta. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 26. Obdobně TRIPES, Antonín. In: ZÁHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 350.

⁹⁹ § 40 odst. 1 písm. c) EŘ.

¹⁰⁰ VLACHOVÁ, Barbora. Rozhodčí nález jako exekuční titul. *Komorní listy*, 2017, č. 3, s. 20–24.

¹⁰¹ § 40 odst. 1 písm. c) EŘ a dále § 274 odst. 1 písm. h) OSŘ.

¹⁰² BLACKABY, Nigel. In: PARTASIDES, Constantine. *Redfern and Hunter on international arbitration*. Fifth edition. Oxford: Oxford University Press, 2009, s. 513–514.

¹⁰³ Originální znění: „The term "arbitral awards" shall include not only awards made by arbitrators appointed for each case but also those made by permanent arbitral bodies to which the parties have submitted.“

je písemné konečné rozhodnutí, vydané řádně ustavenými rozhodci ve věci samé, obsahující mj. určitě formulovaný výrok o předložené otázce spolu s jeho odůvodněním. Toto rozhodnutí je podepsáno alespoň většinou rozhodců z příslušného tribunálu nebo samorozhodcem. Rozhodnutí má účinky pravomocného soudního rozhodnutí.¹⁰⁴ Z obou výše uvedených definic rozhodčího nálezu je patrné, že termín „rozhodčí nález“ je chápán jako konečné řešení předmětu sporu, bez ohledu na to, zda se jedná o rozhodčí řízení ad hoc či institucionální rozhodčí soud.

Rozhodčí nález je tak třeba chápat jako rozhodnutí, nikoliv nově vzniklý závazkový vztah, který rozhodce svým postupem pouze „narovnal“.¹⁰⁵ Stejně jako v občanském soudním řízení se v rozhodčím řízení snaží rozhodce směřovat strany sporu ke smírnému vyřešení věci.¹⁰⁶ Snaha o uzavření dohody mezi stranami je optimálním nástrojem, jak se vyvarovat dlouhým, nákladným sporům. Strany mohou smír uzavřít v samotném rozhodčím řízení, kdy rozhodce o uzavřené dohodě vydá klasický rozhodčí nález. Případně i mimo samotné rozhodčí řízení, kdy dohoda povede k zastavení řízení, o čemž rozhodce vydá usnesení.¹⁰⁷ Uzavřený smír může obsahovat dohodu formou notářského zápisu se svolením k přímé vykonatelnosti.¹⁰⁸

Styčné plochy a provázanost RozŘ s OSŘ nevyplývá pouze z ustanovení § 30 RozŘ, ale tento postup upřesnil svým názorem i Nejvyšší soud České republiky (dále jen „NS“) – ke vztahu těchto právních předpisů se vyjádřil ve svém usnesení: „Rozhodčí řízení nepodléhá úpravě obsažené v občanském soudním řádu přímo, ale přiměřeně; jeho jednotlivá ustanovení nelze použít v rozhodčím řízení mechanicky. Výraz „přiměřeně“ znamená, že je při aplikaci občanského soudního řádu především třeba zohlednit obecné zásady, na nichž stojí české rozhodčí řízení.“^{109,110}

V rámci rozhodčího řízení se posuzuje jak skutkový, tak právní stav, o kterém rozhoduje buďto jediný rozhodce, nebo senát rozhodců, obdobně jako v soudním řízení. Rozdílem oproti soudnímu řízení je široká autonomie stran ujednat si, kdo bude daný spor rozhodovat, případně jakým způsobem bude rozhodce zvolen.¹¹¹ Obecně požadované náležitosti kladené na vydaný rozhodčí nález upravuje § 25 RozŘ: „Rozhodčí nález musí být

---

¹⁰⁴ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 314.

¹⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2487/2010.

¹⁰⁶ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 134.

¹⁰⁷ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 903.

¹⁰⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení nesporné...*, s. 265.

¹⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 32 Cdo 3299/2009.

¹¹⁰ Obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2008, sp. zn. 32 Cdo 1201/2007.

¹¹¹ § 7 RozŘ.

usnesen většinou rozhodců, vyhotoven písemně a alespoň většinou rozhodců podepsán. Výrok rozhodčího nálezu musí být určitý. Rozhodčí nález musí obsahovat odůvodnění, ledaže se strany dohodly, že odůvodnění není třeba.“ Stejně jako v klasickém soudním řízení se lze setkat s rozhodnutím o základu předmětu řízení, tedy s mezitímním rozhodčím nálezem či rozhodnutím o části předmětu řízení, a to částečným rozhodčím nálezem. K těmto situacím však dochází zřídka.¹¹²

Rozhodčí řízení končí nejčastěji v „prvním stupni“, nedohodnou-li se strany jinak, a to doručením rozhodčího nálezu, který nabude právní moci, pokud již proti němu nelze vznést námitku přezkumu (k tomu více níže). Rozhodčí řízení může skončit také bez vydání rozhodčího nálezu, a to vydáním usnesení o zastavení řízení, např. při uzavření smíru mimo rozhodčí řízení.¹¹³

2.2 Druhy rozhodčích nálezů

V literatuře se můžeme setkat s širokou paletou názvů rozhodčích nálezů, daných např. dle řešení různých záležitostí či časového období. V souvislosti s prolínáním mezinárodní praxe, vlivu některých rozhodčích soudů a rozdílnosti národních úprav dochází k používání různých termínů pro obdobné či totožné jevy a situace.¹¹⁴ V průběhu let se však upouští od definování různých druhů rozhodčího nálezu, a to z důvodu, že všechny druhy mají stejné vlastnosti. Těmito vlastnostmi je konečnost rozhodnutí ve věci samé a závaznost. Tohoto přístupu si můžeme všimnout i v doporučujících pravidlech UNCITRAL z roku 1976, které v čl. 32 odst. 1 obsahovaly výčet různých druhů rozhodčího nálezu. Ve verzi z roku 2010 nalezneme pouze dílčí rozhodčí nález.¹¹⁵

Naproti tomu v Pravidlech mezinárodní obchodní komory, konkrétně v čl. 2 odst. 5, jsou rozhodčí nálezy rozděleny na nález mezitímní (interim award), částečný (partial award), konečný (final award) a dodatečný (additional award). K tomuto dělení se autorka přiklání, jelikož nedávno přijatá změna arbitrážních pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu se snaží odrážet současné potřeby subjektů právních vztahů. Jde o moderní pravidla, která jsou velmi uznávána.¹¹⁶

---

¹¹² RABAN, Přemysl. In: ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 485–486.

¹¹³ Tamtéž, s. 484.

¹¹⁴ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 315.

¹¹⁵ HALADA, Martin. *Rozhodčí pravidla UNCITRAL*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 132. Dostupné z: databáze beck-online.cz., čl. 34.

¹¹⁶ International Chamber of Commerce. *Arbitration rules – 2021* [online]. France: Publication Office of International Chamber of Commerce, 2021. Dostupné na: <https://iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2020/12/icc-2021-arbitration-rules-2014-mediation-rules-english-version.pdf>.

V českém právním prostředí se setkáváme také s členěním rozhodčích nálezů dle místa rozhodování, ty lze dělit na domácí (tuzemské) rozhodčí nálezy a cizí.¹¹⁷ Za tuzemský rozhodčí nález se považuje každý, který vydal orgán na území České republiky, bez ohledu na rozhodné právo.¹¹⁸ Oproti tomu za cizí rozhodčí nálezy považujeme ty, které byly vydány mimo naše území.¹¹⁹ Případně jde o ty rozhodčí nálezy, na které se uplatní zásada vzájemnosti vymezená v § 120 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „ZMPS“).

Mezitímní rozhodčí nález charakterizuje K. Růžička takto: „Rozhodnutí, kterým může být rozhodnuto pouze o základu věci, nemůže být rozhodnuto o části uplatněného nároku nebo o některém z uplatněných nároků a v podstatě ani o dílčí právní otázce, která se týká zažalovaného nároku.“¹²⁰ S tímto rozhodčím nálezem se nesetkáme při skončení rozhodčího řízení. O mezitímní rozhodčí nález se jedná v situacích, kdy rozhodce posuzuje buď promlčení uplatněného nároku, anebo svoji pravomoc rozhodnout daný spor.¹²¹ Jelikož nejde o konečný rozhodčí nález, nemůže být podroben vykonávacímu řízení.¹²²

V situacích, kdy rozhodce rozhoduje o dílčím nároku nebo části nároku, vydá částečný rozhodčí nález. O zbytku nároku rozhodne dodatečně v dalším průběhu řízení. Tento druh rozhodčího nálezu může být předpokladem pro pokračování v řízení v otázkách promlčení, určení sudiště a právního řádu aj.¹²³ Při rozhodování, zda je na místě vydat částečný rozhodčí nález, by měl rozhodce či rozhodčí senát posoudit jeho použití dle zásad spravedlnosti a efektivnosti a taktéž zohlednit omezení vyplývající z *lex arbitri*.¹²⁴

Jako základní druh rozhodčího nálezu je označován tzv. konečný rozhodčí nález, který je svojí podstatou jedinečný pro každé jednotlivé řízení. Tím je myšleno takové rozhodnutí, ve kterém se vypořádají veškeré uplatněné sporné otázky mezi účastníky řízení, včetně výroku o náhradě nákladu řízení. V porovnání s mezitímním rozhodčím nálezem lze konečný

---

¹¹⁷ HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, RYŠAVÝ, Lukáš. *Mezinárodní právo soukromé: procesní otázky*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 222.

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012.

¹¹⁹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. I. ÚS 1838/19, Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007.

¹²⁰ RŮŽIČKA, Květoslav. Mezitímní a částečný rozhodčí nález. *Právní fórum*. 2008, č. 4, s. 153.

¹²¹ POUDRET, J. F., BESSON, S. *Comparative Law of International Arbitration*. 2nd edition. London: Sweet&Maxwell, 2007, s. 645.

¹²² KRÖLL, Stefan Michael et al. *Comparative International Commercial Arbitration*. Hague: Kluwer Law International, 2003, s. 635–636.

¹²³ Tamtéž, s. 633.

¹²⁴ PAULSSON, Jan. In: PAULSSON, Jan, PETROCHILOS, Georgios. *UNCITRAL Arbitration*. Zuidpoolingel: Kluwer Law International, 2018, s. 302–303.

nález využít i v navazujícím vykonávacím řízení jako exekuční titul.¹²⁵ Dle Krölla je „nález konečný v tom smyslu, pokud vytváří překážku rei iudicatae mezi stranami, a může být napaden nebo vykonán, aniž by nutně došlo k ukončení celého rozhodčího řízení.“¹²⁶ Takový finální nález je schopen uzavřít celé rozhodčí řízení či jeho část a lze jej napadnout v rámci přezkumu před obecnými soudy nebo zahájit jeho výkon.¹²⁷

Rozehnalová však namítá, že „definice konečného rozhodčího nálezu není přesná, protože za konečný rozhodčí nález můžeme taktéž považovat rozhodčí nález částečný, jelikož může být konečně rozhodnuto o části nároku. Tímto však nezaniká pravomoc rozhodců v daném sporu, jak je tomu u konečného rozhodčího nálezu.“¹²⁸ Z těchto důvodů odlišuje i rozhodčí nález celkový, kterým se rozhoduje o všech nárocích a přiklání se k označení rozhodčího nálezu jako konečného a celkového.¹²⁹

V situacích, kdy platně vydaný rozhodčí nález vykazuje chyby například v psaní anebo v počtech, lze nápravu provést dodatečným rozhodčím nálezem. Stejně tak lze tento druh rozhodčího nálezu použít pro doplnění či upřesnění znění původního nálezu. Dodatečný rozhodčí nález nemá vůči dříve vydanému rozhodčího nálezu anulující účinek, ale zanechává jej stále platný.¹³⁰

2.3 Obligatorní náležitosti rozhodčího nálezu pro podání návrhu na zahájení vykonávacího řízení

Náležitosti tuzemského rozhodčího nálezu upravuje § 25 RozŘ, vedle toho je třeba přihlédnout k dalším náležitostem plynoucím z OSŘ. Svým způsobem jde o období soudního rozhodnutí; z toho důvodu je stěžejní obsah a forma rozhodčího nálezu, abychom jej mohli považovat za platný.¹³¹ Stěžejní podmínkou je pravomoc rozhodce konkrétní spor rozhodnout, bez této podmínky by došlo k zastavení exekuce, a to bez ohledu na to, zda byla tato skutečnost v průběhu rozhodčího řízení či v řízení o zrušení rozhodčího nálezu povinným namítnuta.¹³²

---

¹²⁵ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 315.

¹²⁶ KRÖLL, Stefan Michael et al. *Comparative International Commercial Arbitration*. Hague: Kluwer Law International, 2003, s. 632.

¹²⁷ Tamtéž, s. 633.

¹²⁸ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 315.

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ KARRER, Pierre A. *Glosář výrazů a zkratk rozhodčího řízení a ADR*. Přeložil Vojtěch TRAPL. Praha: Pražské sdružení Jednoty českých právníků, 2007, s. 7.

¹³¹ PETROV KŘIVÁČKOVÁ, Jana. In: ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení nesporné...*, s. 265–266.

¹³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2200/2018.

Dále rozhodčí nález musí obsahovat označení rozhodců nebo stálého rozhodčího soudu, jež ho vydali, ale také musí obsahovat samotné označení stran sporu, a to vše v písemné formě.¹³³ Nutnost zachování písemné formy nalezneme v českém právním řádu v § 25 odst. 1 RozŘ nebo také v článku 34 Rozhodčího řádu UNCITRAL.¹³⁴ Nutnost písemné podoby rozhodčího nálezu je zakotvena také v čl. 4 odst. 1 písm. a) Newyorské úmluvy, který zároveň stanoví nutnost doložení originálu rozhodčího nálezu nebo jeho kopie pro uznání a výkon.¹³⁵

S požadavkem písemné formy souvisí i povinnost rozhodčí nález podepsat konkrétními rozhodci. Je-li rozhodováno samostatným rozhodcem, je jeho podpis obligatorní náležitostí. Při senátním rozhodování rozhodců je naprosto běžné, že některý rozhodce vydávaný rozhodčí nález odmítne podepsat, v takovém případě postačí podpis prosté většiny.¹³⁶ Pokud se strany sporu nedohodly jinak, musí rozhodčí nález taktéž obsahovat odůvodnění.¹³⁷ Rozhodčí nález by měl obsahovat také datum a místo vydání pro snazší určení obecného soudu, kde bude rozhodčí nález uschován.¹³⁸

K náležitostem potřebným pro výkon závazných povinností určených v rozhodčím nálezu se vyjádřil NS: „Vykonatelný rozhodčí nález vydaný rozhodcem nebo stálým rozhodčím soudem je titulem pro soudní výkon rozhodnutí [§ 274 písm. h) o.s.ř.] nebo exekučním titulem [§ 40 odst. 1 písm. c) ex. řádu]. Soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci však lze nařídit a provést jen tehdy, byl-li rozhodčí nález vydán orgánem, který k tomu měl pravomoc, a je-li vykonatelný po stránce materiální a formální.“¹³⁹ Rozhodce či rozhodčí soud se musí vypořádat se všemi uplatněnými nároky. Závazné výroky musí být uvedeny určitě a srozumitelně, aby bylo jasné, co konkrétně má být podrobena exekuci či výkonu rozhodnutí. K této problematice se vyjádřil ve svém usnesení NS: „Nezbytným předpokladem pro nařízení exekuce je, aby práva a jim odpovídající povinnosti byly ve vykonávaném rozhodnutí či jiném titulu určeny přesným a nepochybným způsobem. Není-li možné dovést z rozhodnutí náležitosti materiální vykonatelnosti podle § 261a odst. 1 OSŘ ani výkladem

---

¹³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 20 Cdo 3717/2011.

¹³⁴ United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Arbitration Rules* [online]. New York: Publication Office of United Nations, 2014. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/uncitral-arbitration-rules-2013-e.pdf>.

¹³⁵ United Nations Commission on International Trade Law. *Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards* [online]. New York: Publication Office of United Nations, 2015. Dostupné z: [Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards \(New York, 1958\) \(acerislaw.com\)](https://www.acerislaw.com/Convention-on-the-Recognition-and-Enforcement-of-Foreign-Arbitral-Awards-(New-York,-1958)-acerislaw.com).

¹³⁶ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 916–917 (§ 25).

¹³⁷ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 316.

¹³⁸ KLEIN, Bohuslav, DOLEČEK, Martin. *Rozhodčí řízení*. Praha: ASPI, 2007, s. 117.

¹³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3819/2013.

s přihlédnutím k povaze uložené povinnosti či ke způsobu exekuce, nelze takové rozhodnutí vykonat; soud návrh na nařízení jeho výkonu zamítne.¹⁴⁰

Rozhodčí řízení probíhá zpravidla v jednoinstanční podobě, a to z důvodu rychlosti a hospodárnosti. K zahájení vykonávacího řízení je zapotřebí na exekučním titulu vyznačit doložku právní moci, případně vykonatelnosti. Pokud by po vydání rozhodčího nálezu byl umožněn ještě přezkum jiným rozhodcem podle § 27 RozŘ, rozhodčí nález by nenabyl právní moci. V případě probíhajícího přezkumu jiným rozhodcem končí rozhodčí řízení až vydáním přezkumného nálezu, případně jeho potvrzením. Až řádně doručený rozhodčí nález, který nelze přezkoumat jiným rozhodcem, lze vyznačit doložkou právní moci, aby byla splněna i poslední podmínka. Při doručování rozhodčích nálezů lze užít i fikci doručení.¹⁴¹ Tímto momentem rozhodčí nález nabývá všeobecné účinky jako pravomocné soudní rozhodnutí dle § 159a OSŘ, je tedy nejen závazný, nýbrž zde mimo jiné vzniká i překážka rei iudicatae. Je třeba si uvědomit, že mnoho právních řádů neoperuje s pojmem doložka právní moci či obdobným institutem.¹⁴² Doložka právní moci je úředním osvědčením o právní skutečnosti.¹⁴³ Z toho důvodu je nepodstatné, zda na rozhodnutí byla sice vyznačena doložka právní moci, ale samotná skutečnost nemohla nastat s ohledem na nesprávné doručení. Na rozdíl od výkonu soudního rozhodnutí nemusí být na vydaném rozhodčím nálezu vyznačena doložka vykonatelnosti, jak ji má na mysli ustanovení § 261 OSŘ. Vykonatelnost rozhodčího nálezu splývá s nabytím právní moci. Materiální vykonatelnost rozhodčích nálezů je zkoumána až ve vykonávacím řízení.¹⁴⁴

2.3.1 Doručování rozhodčího nálezu

Právní úprava doručování rozhodčích nálezů neměla v průběhu let ustálenou podobu. Z těchto důvodů bylo zapotřebí doručování vydaných rozhodčích nálezů posuzovat právě dle data jejich vyhlášení. S účinností zákona o RozŘ od 1. 1. 1995 až do jeho novelizace zákonem č. 19/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se část odborné veřejnosti spíše přiklání k názoru, že se strany rozhodčího řízení mohou v otázkách doručování dohodnout ve smyslu ustanovení § 19 RozŘ. Nicméně judikatura

---

¹⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009, sp. zn. 20 Cdo 3989/2007.

¹⁴¹ ŘEZNIČEK, David. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie*, 2018, č. 9, s. 43.

¹⁴² BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1001–1002 (§ 28).

¹⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2001, sp. zn. 26 Cdo 1291/99.

¹⁴⁴ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1003–1004 (§ 28).

vyšších soudů se od tohoto názoru odchýlila a rozhodla, že pro doručování vždy použijeme úpravu stanovenou v § 45 a násl. OSŘ.¹⁴⁵

Po novele RozŘ s účinností od 1. 4. 2012 se však situace obrátila, když nová koncepce určila, že rozhodčí řízení končí až právní mocí rozhodčího nálezu nebo doručením usnesení o zastavení řízení stranám sporu. Došlo tedy k posílení autonomie vůle stran v otázkách možných odchýlných postupů při vedení rozhodčího řízení.¹⁴⁶ Nejvyšší soud se v jednom ze svých rozhodnutí vyjádřil, že do 1. 1. 2014 mohly strany sporu na základě předchozí dohody zasahovat do způsobu vedení řízení, stejně tak si ujednat odlišný postup při doručování rozhodčího nálezu. V případě, že neexistuje odlišná dohoda stran, postupuje se v souladu s obecnou právní úpravou obsaženou v ustanovení § 45an. OSŘ.¹⁴⁷

V návaznosti na rekodifikaci občanského zákoníku došlo k dalším významným změnám v pravidlech doručování rozhodčích nálezů, a to včlenění § 19a do RozŘ. Novela byla přijata po rozsáhlých diskuzích odborné veřejnosti, jelikož způsob doručování byl jedním z důvodů, proč bylo rozhodčí řízení u rozhodčích soudů kritizováno. Ustanovení § 19a RozŘ vyzdvihuje do popředí elektronické doručování, což bylo s ohledem na rozvinutí digitalizace a neformálnost rozhodčího řízení krokem vpřed.¹⁴⁸ Dané ustanovení komplexně uzavírá právní úpravu doručování v RozŘ, z toho důvodu není možné přímo aplikovat úpravu doručování v OSŘ.¹⁴⁹ Značný rozmach principu smluvní autonomie stran, kterým je protkáno právo soukromé, potvrzuje i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2347/2017, který se stejně jako prof. Bělohlávek¹⁵⁰ přiklání k dispozitivní povaze daného ustanovení a konstatuje, že „ustanovení § 19a zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, nebrání tomu, aby si strany dohodou upravily odlišný postup při doručování rozhodčího nálezu.“¹⁵¹

Speciální úpravu doručování nalezneme ve vydaných předpisech institucionálních rozhodčích soudů, jež se použijí přednostně před zákonnou úpravou doručování, a to za situace, kdy si strany zvolily pro rozhodnutí jejich sporu příslušnou instituci. Až po splnění

---

¹⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1612/2006, obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1592/2006.

¹⁴⁶ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 836 (§ 23).

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3678/2013.

¹⁴⁸ BĚLOHLÁVEK, Alexander. In: BĚLOHLÁVEK, Alexander a kol. *Rozhodčí řízení v teorii a aplikační praxi: stati a judikatura*. Praha: BTH, 2015, s. 22–24.

¹⁴⁹ ŠIMEČEK, Jan. Vliv rekodifikace soukromého práva na stanovení právní moci a vykonatelnosti rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 9, s. 37–38.

¹⁵⁰ BĚLOHLÁVEK, Alexander. Rozsah, účel a charakter speciální úpravy o doručování v zákoně o rozhodčím řízení, část I., *Soukromé právo*, 2021, č. 5, s. 2.

¹⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2347/2017.

dvou výše uvedených podmínek, tj. rozhodčí nález nelze přezkoumat jiným rozhodcem a současně byl řádně doručen stranám sporu, může rozhodčí nález nabyt právní moci a lze jej opatřit doložkou právní moci.¹⁵²

2.4 Přezkum rozhodčího nálezu

Přestože vyzdvihovanou předností rozhodčího řízení je jeho rychlost díky jednoinstanční podobě řízení, neznamená to, že rozhodčí řízení nemůže být podrobeno přezkumem. Strany sporu si mohou ujednat výsadu, že vydaný rozhodčí nález nechají přezkoumat jiným rozhodcem či rozhodčím senátem. Je na stranách samotných, jaký rozsah přezkumu umožní, zda bude rozhodčí nález přezkoumán pouze po stránce právní, či i skutkové. Rozhodčí nález může být přezkoumán pouze na základě žádosti jedné ze stran, která musí být odeslána druhé straně do určité lhůty. Pokud si strany neurčí jinak, činí tato lhůta 30 dnů ode dne, kdy byl straně žádající o přezkoumání doručen rozhodčí nález.¹⁵³ Jedinou podmínkou tohoto přezkumu je provedení dokazování ve stejném rozsahu, v jakém proběhlo v předchozím rozhodčím řízení.¹⁵⁴ Přezkum je tedy jakousi analogií ke dvojinstančnímu civilnímu řízení. Možnost přezkumu rozhodčího nálezu dle § 27 RozŘ ze strany jiného rozhodce vyvrací argumenty, proč není rozhodčí řízení z důvodu nedostatku kontrolních mechanismů vhodným nástrojem pro řešení sporů. V rámci přezkumu nemají rozhodci možnost vrátit rozhodčí nález na první stupeň, jako je tomu u odvolání před obecnými soudy. Nový rozhodce může potvrdit správnost vydaného rozhodčího nálezu nebo rozhodnout odlišně.¹⁵⁵ Ustanovení § 27 RozŘ hovoří pouze o přezkumu rozhodčího nálezu, z toho důvodu není možné podrobit přezkumu vydané usnesení, jímž se řízení končí,¹⁵⁶ zpravidla jde o rozhodnutí o nedostatku pravomoci. V případě podané žádosti o přezkum nedojde k nabytí právní moci a vykonatelnosti rozhodčího nálezu. Zahájení vykonávacího rozhodnutí by tedy muselo být zastaveno.¹⁵⁷

---

¹⁵² ŘEZNÍČEK, David. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie*, 2018, č. 9, s. 43.

¹⁵³ § 27 RozŘ.

¹⁵⁴ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 988 (§ 27).

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 989 (§ 27).

¹⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 23 Cdo 2950/2010.

¹⁵⁷ LISSE: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 528.

3 Důvody, resp. dopady neplatnosti rozhodčích doložek ve vykonávacím řízení na rozhodčí nález

3.1 Smysl rozhodčí doložky

Ještě před vznikem majetkových sporů z uzavřených smluv je vhodné zvážit možnosti, jak tyto spory efektivně vyřešit. Této skutečnosti si jsou vědomi nejen právníci, ale i podnikatelské subjekty jako banky, ale i nebankovní instituce a ostatní podnikatelé. Jednou z možností je využití rozhodčí smlouvy, resp. rozhodčí doložky, jež je jednou z forem rozhodčí smlouvy. Využití rozhodčí doložky je poměrně snadný nástroj, ve kterém si strany sporu mohou ujednat odlišný postup, než nabízí právní řády. Lze si sjednat výběr konkrétního rozhodce nebo alespoň způsob jeho výběru, rozhodné právo a další podstatné prvky dohody smluvních stran. Při sjednání rozhodčí doložky svým způsobem dojde k nemožnosti dané spory řešit soudní cestou, s výjimkou následného souhlasu smluvních stran.¹⁵⁸

Zákonné vymezení rozhodčích smluv nalezneme v § 2 RozŘ. Jejich podstatné náležitosti jsou upraveny v § 3 RozŘ, ty musí smluvní strany dodržet, aby byla uzavřená rozhodčí doložka platná. I v tomto případě je třeba pamatovat na Newyorskou úmluvu, která ve svém článku II odst. 2 přijímá maximální standard pro formální náležitosti rozhodčích doložek, jež signatářské země nemohou nahradit vlastní právní úpravou.¹⁵⁹

Rozhodčí doložka je nepostradatelným podkladem pro rozhodčí řízení, jelikož bez ní nelze řízení vést. Stěžejní je také okamžik uzavření rozhodčí smlouvy, jelikož platnost, resp. neplatnost rozhodčích doložek se posuzuje ve znění zákona účinného v době uzavření této smlouvy.¹⁶⁰ Neexistence rozhodčí smlouvy působí absolutní neplatnost vydaného rozhodčího nálezu a vede k zastavení řízení.¹⁶¹

3.2 Zrušení rozhodčího nálezu soudem

Před samotným návrhem na zastavení vykonávacího řízení na podkladě rozhodčího nálezu může povinný uplatnit další procesní obranu, kterou mu poskytuje RozŘ. A i přesto, že je rozhodčí řízení považováno za samostatné a nezávislé řešení některých sporů, tato nezávislost není absolutní. Jak se ve svém nálezu vyjádřil ÚS: „Projednání věci v rozhodčím řízení neznamena vzdání se právní ochrany, nýbrž představuje její přesunutí na jiný rozhodující orgán, jenž nalézá právo. Rozsah kontrolní funkce obecných soudů ve vztahu

---

¹⁵⁸ OLIVA, Jakub. In: DOHNAL, Jakub a kol. *Obchodní smlouvy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 81.

¹⁵⁹ BORN, Gary. *International commercial arbitration. Volume I*. Alphenaan den Rijn: Wolters Kluwer Law&Business, c2009, s. 536.

¹⁶⁰ RŮŽIČKA: *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem...*, s. 32.

¹⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 20 Cdo 2857/2006.

k rozhodčímu řízení musí být pečlivě vyvážen tak, aby na jedné straně nebylo popřeno pravidlo, že i v řízení před rozhodci má být poskytována právní ochrana, a na straně druhé aby tím nebyly setřeny výhody rozhodčího řízení, a tak i jeho praktická využitelnost.¹⁶²

Po vydání rozhodčího nálezu mají strany možnost rozhodčí nález zrušit na základě důvodů uvedených v § 31 RozŘ. Možnost zrušení rozhodčího nálezu soudem je potřeba odlišovat od přezkumu vydaného rozhodčího nálezu, jak bylo autorkou vymezeno v kapitole 2.4 této práce. Možnost zrušení rozhodčího nálezu soudem není podmíněna předchozí dohodou smluvních stran, naopak je vyloučeno, aby si subjekty právo na soudní přezkum smluvně odňali.¹⁶³

Bělohlávek k tomuto institutu uvádí, že hlavním účelem je „umožnit ještě v jiném řízení než v řízení o výkonu rozhodnutí soudní přezkum toho, zda byly splněny základní podmínky pro projednání a rozhodnutí věci před rozhodci.“¹⁶⁴ Zrušení rozhodčího nálezu také nelze považovat za řádný či mimořádný opravný prostředek, nýbrž jde o samostatné řízení, ve kterém nelze napravovat procesní liknavost stran sporu. V rámci přezkumu rozhodčího nálezu před soudem dochází pouze k přezkoumání z hlediska procesních vad, neposuzuje se meritum věci. V případě, kdy by soud zkoumal i věcnou správnost vydaného rozhodčího nálezu, by samotné rozhodčí řízení bylo nadbytečné.¹⁶⁵

Výjimkou z tohoto pravidla představovalo znění § 31 RozŘ, jenž bylo účinné od 1. 4. 2012 do 30. 11. 2016 a reagovalo na zneužívání rozhodčích doložek ve spotřebitelských sporech. Zákonodárce do ustanovení § 31 RozŘ doplnil, že soud může zrušit rozhodčí nález na návrh stran i v případě, kdy rozhodce nebo stálý rozhodčí soud rozhodoval spor ze spotřebitelské smlouvy, jejíž obsah byl v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy či veřejným pořádkem. Taktéž šlo zrušit rozhodčí nález, pokud rozhodčí smlouva týkající se sporů ze spotřebitelských smluv neobsahovala informace požadované v § 3 odst. 5, RozŘ, popřípadě tyto informace byly záměrně nebo v nezanedbatelném rozsahu neúplné, nepřesné nebo nepravdivé. Tato novela přinesla další snahu narovnat postavení spotřebitele ve smluvních vztazích s podnikateli a minimalizovat rizika, kterým se spotřebitel, často nevědomě, vystavuje.

---

¹⁶² Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07.

¹⁶³ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 344.

¹⁶⁴ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1060–1061 (§ 31).

¹⁶⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2010, sp. zn. 32 Cdo 761/2009.

Podaný návrh na zrušení rozhodčího nálezu může být podán v objektivní lhůtě tří měsíců od doručení rozhodčího nálezu té straně, která se zrušení nálezu domáhá. Jde o zákonnou lhůtu, a proto nelze její uplynutí prominout. Důležitým okamžikem je právě doručení rozhodčího nálezu, nikoliv jeho právní moc.¹⁶⁶ Návrh se podává ke krajskému soudu v obvodu, kde se konalo rozhodčí řízení, a nemá odkladný účinek vykonatelnosti rozhodčího nálezu. V takovém případě může probíhat jak řízení o zrušení rozhodčího nálezu, tak samotné vykonávací řízení. S podaným návrhem lze spojit žádost o odložení vykonatelnosti napadeného rozhodčího nálezu. Soud žádosti vyhová, jestliže by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma, která by vznikla, pokud by následně došlo ke zrušení rozhodčího nálezu. Anebo jestliže je z návrhu na zrušení rozhodčího nálezu možné usuzovat, že je důvodný.¹⁶⁷ Vyhovění žádosti o odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu je poměrně typický proces ze strany soudu.¹⁶⁸

Ve znění RozŘ účinného do 30. 11. 2016 měl soud ve spotřebitelských věcech povinnost zkoumat důvody pro odložení vykonatelnosti rozhodčího nálezu ex offo. O odložení vykonatelnosti soud rozhodoval do 7 dnů od podání návrhu. V případě, že soud shledal důvody pro odložení vykonatelnosti, nemohlo být vedle řízení u soudu vedeno i vykonávací řízení.¹⁶⁹

V meritu věci soud rozhoduje rozsudkem, proti němuž se lze odvolat dle ustanovení v OSŘ. Dojde-li k zamítnutí podaného návrhu, bude oprávněný z rozhodčího nálezu pokračovat ve vykonávacím řízení, bylo-li již zahájeno, případně vykonávací řízení zahájí. V opačném případě, kdy soud zruší vydaný rozhodčí náleze, podléhá další postup důvodu, jenž vedl k jeho zrušení.¹⁷⁰

Pokud je rozhodčí náleze zrušen z důvodu nedostatku arbitrability, typicky jde o případy, kdy byl rozhodčí náleze vydán ve věci, o níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu, nebo je rozhodčí smlouva z jiných důvodů neplatná, byla zrušena anebo se k dohodnuté věci nevztahuje. Soud dříve projednávaný spor před rozhodci znovu projedná a rozhodne, ale to pouze na návrh některé strany. Řízení tedy pokračuje a není třeba zahájit nové. Výrok soudu obsahuje dva petity, v jednom rozhoduje o zrušení rozhodčího nálezu a ve druhém rozhoduje o předmětu sporu.¹⁷¹

---

¹⁶⁶ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1161 (§ 32).

¹⁶⁷ § 32 a § 41 RozŘ.

¹⁶⁸ VLACHOVÁ, Barbora. *Rozhodčí náleze jako exekuční titul. Komorní listy*, 2017, č. 3, s. 20–24.

¹⁶⁹ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění zákona č. 19/2012 Sb.

¹⁷⁰ BĚLOHLÁVEK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1185–1186 (§ 34).

¹⁷¹ Tamtéž.

V situacích, kdy dochází ke zrušení rozhodčího nálezu mimo absenci arbitrability, tedy z důvodů uvedených v § 31 písm. c) až g) RozŘ a na návrh strany, která na tom má právní zájem, se věc vrací do rozhodčího řízení a hledí se na ni, jako by nikdy předchozí rozhodčí řízení nebylo skončeno. Dochází tak k novému projednání a rozhodnutí.¹⁷² Pokud byl rozhodčí nález zrušen z důvodu, že ve věci se zúčastnil rozhodce, který nebyl ani podle rozhodčí smlouvy, ani jinak povolán k rozhodování, nebo neměl způsobilost být rozhodcem, případně pokud se strany nedohodnou jinak, původní rozhodce nemůže vést nové projednání. Nedojde-li k dohodě o stanovení nového rozhodce, budou noví rozhodci jmenováni způsobem původně určeným v rozhodčí smlouvě nebo podpůrně podle ustanovení RozŘ.¹⁷³

Snahou soudů i zákonodárce bylo zvýšit ochranu spotřebitelů ve sporech s podnikateli. Z toho důvodu se rozšířila možnost do těchto rozhodčích nálezů zasahovat z úřední povinnosti, nikoliv jen na návrh strany, jíž se rozhodnutí týká. Ve sporech mezi podnikateli by takové rozšíření pravomocí soudů nemělo mít prostor, jelikož není ve veřejném zájmu, aby docházelo k přezkumu v takovém rozsahu. Výjimkou by mohly být „zastřené spotřebitelské spory“, které si však fyzická osoba vzala jako podnikající osoba, přestože do té doby podnikatelskou činnost nevyvíjela.¹⁷⁴

3.3 Věcný přezkum rozhodčího nálezu při výkonu rozhodnutí a v exekučním řízení

Tradiční právní nauka staví na tom, že v rámci vykonávacího řízení není možné přezkoumávat a namítat věcnou nesprávnost exekučního titulu z důvodu hmotněprávních skutečností, které nastaly před vznikem exekučního titulu. Existence pravomocného exekučního titulu je pro vedení vykonávacího řízení stěžejní, jelikož bez něj nedojde k faktické realizaci přiznaných práv.¹⁷⁵ Jak uvádí Macur, dané principy slouží k posílení právní jistoty účastníků vykonávacího řízení. Pokud by tak tento postup neplatil, samotné vykonávací řízení by bylo nadbytečné. Oprávněný by si nemohl být jistý, zda mu po proběhnutém nalézacím řízení nebude přiznané právo odejmuto.¹⁷⁶

---

¹⁷² BĚLOHLÁVEK; *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 1187–1188 (§ 34).

¹⁷³ § 34 odst. 2 RozŘ.

¹⁷⁴ K tomu např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2021, sp. zn. 20 Cdo 2353/2020, Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2022, sp. zn. 17 Co 37/2022.

¹⁷⁵ LAVICKÝ, Petr. Exekuce na základě věcně nesprávného exekučního titulu. *Soudní rozhledy*, [online databáze] 2021, č. 6, s. 186–193 [cit. 20. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

¹⁷⁶ MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: exekuční právo*. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 60–63.

3.3.1 Judikatorní exkurs

Výše uvedený přístup zdůraznil NS ve svém usnesení ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2020/98, kdy uvedl, že: „Při výkonu rozhodnutí soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost vykonávaného rozhodnutí nebo jiného titulu; obsahem rozhodnutí (jiného titulu), jehož výkon se navrhuje, je soud vázán a je povinen z něj vycházet.“¹⁷⁷ Právní názor NS potvrdila další vydaná rozhodnutí.¹⁷⁸

Dlouhodobě se judikatura NS i ÚS přikláněla k závěru, že stěžejní zásadou exekučního řízení je formalizace předpokladů pro vyhovění návrhu na nařízení vykonávacího řízení, které mimo jiné NS formuloval ve svém usnesení vedeném pod sp. zn. 21 Cdo 2020/9.¹⁷⁹ ÚS se v nálezu I. ÚS 466/97 vyjadřoval k uplatnění hmotněprávní námitky vůči zahájenému výkonu rozhodnutí. Dle ÚS by její uplatnění bylo v rozporu s právní jistotou věřitele, kdyby došlo k přezkumu merita věci až ve stadiu výkonu rozhodnutí, jehož následkem by mohl být zánik vykonatelnosti daného exekučního titulu.¹⁸⁰

ÚS se k věcnému přezkumu rozhodčích nálezů v exekučním řízení vyjadřoval opakovaně, např. v nálezu vedeném pod sp. zn. I. ÚS 871/11 nebo v nálezu sp. zn. III. ÚS 562/12-3, kdy se přiklonil k tomu, že „rozhodčí nález je předpokladem pro nařízení exekuce, nikoliv předmětem přezkumu. Exekuční řízení je ze své podstaty určeno pouze pro faktický výkon rozhodnutí, nikoliv pro autoritativní nalézání práva. Stejně tak není ani řízením přezkumným.“¹⁸¹ Ustálená rozhodovací praxe tak zcela respektovala právní nauku, a to i přesto, že by rozhodčí nález mohl být věcně nesprávný, až nespravedlivý.

Přelomovým rozhodnutím se stal nález ÚS ze dne 1. 11. 2016, sp. zn. II. ÚS 2230/16, který řešil možnost přezkumu exekučního soudu v dalších případech „zjevné nespravedlnosti“. Skutkový stav se sice netýkal přímo rozhodčího řízení, ale šlo o situaci, kdy ke „vzniku“ dluhů povinného došlo za jízdu na černo, a to i přesto, že v době údajného vzniku dluhů měl povinný nárok na využívání veřejné hromadné dopravy zdarma, a to z důvodu svého postižení, jakožto držitel průkazu ZTP/P.¹⁸² Jako další výjimku z přezkumu věcné správnosti exekučního titulu shledalo plénum ÚS případy, kdy by vynucované povinnosti

---

¹⁷⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2020/98.

¹⁷⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2002, sp. zn. 20 Cdo 554/2002, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2008, sp. zn. 20 Cdo 3547/2006, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3286/2008, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2019, sp. zn. 20 Cdo 3406/2019.

¹⁷⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2020/98.

¹⁸⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 1998, sp. zn. I. ÚS 466/97.

¹⁸¹ Nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 871/11, Nález Ústavního soudu ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. III. ÚS 562/12-3.

¹⁸² Nález Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 2357/16.

odporovaly principům demokratického právního státu. Samotný přezkum exekučního titulu v exekučním řízení by však měl nastoupit zcela výjimečně, a to pro jeho zásadní vady.¹⁸³ Za zjevnou nespravedlnost je také považován exekuční titul, jehož vydání pramenilo z předchozího protiprávního jednání oprávněného.¹⁸⁴ Otázkou zjevné nespravedlnosti se okrajově zabývala rozhodnutí v souvislosti s vydanými rozhodčími nálezy, kdy byla posuzována otázka nepřiměřených smluvních závazků, zejména úroků, úroků z prodlení či smluvních pokut.¹⁸⁵

Za aprílové rozhodnutí považovala část odborné veřejnosti rozhodnutí¹⁸⁶ vedené pod sp. zn. II. ÚS 3194/18, ve kterém ÚS zdůraznil, že exekuční soudy mají přezkoumávat věcnou správnost exekučních titulů, a to bez ohledu na to, zda je podkladem rozhodčí nález či soudní rozhodnutí, jelikož není žádané poskytovat právní ochranu těm, kteří se přiznaných práv domáhají na základě zjevně nespravedlivých exekučních titulů, případně na základě hmotněprávních skutečností v rozporu s dobrými mravy.¹⁸⁷ K možnosti věcného přezkumu nejen rozhodčích nálezů, ale také jiných rozhodnutí se kladně staví Svoboda.¹⁸⁸ Svůj názor opírá o rozhodovací činnost senátu 20 Cdo NS, jehož je členem.¹⁸⁹ Obezřetně se k souvislostem věcného přezkumu rozhodčích nálezů v exekučním řízení vyjádřil ÚS: „V souvislosti s rozhodčím nálezem v exekučním řízení nejde o věcný přezkum rozhodčího nálezu v případě, kdy exekuční soud hodnotí platnost uzavřené rozhodčí smlouvy, případně výběr rozhodce.“¹⁹⁰

Uzavřené úvěrové smlouvy, které obsahovaly rozhodčí doložku, shledával NS i ÚS často v rozporu s dobrými mravy. Šlo o případy, kdy se podnikatelé nezajímali o schopnost spotřebitele úvěr splatit.¹⁹¹ Pokud podnikatel (věřitel) v soudním řízení neunesl důkazní břemeno o své snaze s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele (dlužníka) splácet nabízený úvěr, nese riziko spojené s neplatným uzavřením smlouvy a případným zastavením

---

¹⁸³ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15, dále také Nález Ústavního soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 1486/20.

¹⁸⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2131/2008.

¹⁸⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1610/2019.

¹⁸⁶ LAVICKÝ, Petr. Exekuce na základě věcně nesprávného exekučního titulu. *Soudní rozhledy* [online databáze], 2021, č. 6, s. 186–193 [cit. 20. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

¹⁸⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18.

¹⁸⁸ SVOBODA, Karel. Kolegium NS nesouhlasí s „moderováním“ nemravných exekučních titulů. Co s tím? *Soudní rozhledy*, 2021, č. 3, s. 78.

¹⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1655/2020.

¹⁹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 3962/18.

¹⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2841/2018, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1612/2019, Nález Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18, Nález Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18.

vykonávacího řízení.¹⁹² Obecně soudy zastavují exekuce z úřední povinnosti na základě důvodů vymezených v § 268 odst. 1 OSŘ, nicméně v situacích, kdy je jediným důvodem pro zastavení exekuce nemravnost přiznaného plnění, by měl exekuční soud přezkoumat tento důvod pro zastavení jen na návrh povinného.¹⁹³

3.4 Zastavení exekuce z důvodu neplatnosti rozhodčí doložky ve spotřebitelských sporech a její dopad na aktuální právní úpravu

Přestože již nelze řešit spotřebitelské věci před rozhodci od účinnosti novely zákona č. 258/2016 Sb., stále se setkáváme s probíhajícími exekucemi, které byly zahájeny na podkladě vykonatelného rozhodčího nálezu. Judikatura v tomto ohledu zaznamenala významné změny, a to s ohledem na snahu chránit spotřebitele ve vztazích s podnikateli, což vyústilo v rozhodnutí zákonodárce tyto spory z rozhodčího řízení vyloučit. Níže budou popsány stěžejní okamžiky vztahující se k rozhodovací činnosti vyšších soudů ve vztahu k rozhodčím doložkám ve spotřebitelských sporech, přičemž tato judikatura má své opodstatnění i dnes.¹⁹⁴ Autorka se zabývá zejména důvody, které vedly k zastavení exekucí vedených na základě rozhodčích nálezů dle právní úpravy obsažené v RozŘ, a nebude se blíže zabývat obecnými důvody stanovenými v § 268 odst. 1 OSŘ, pro které může soud exekuci zastavit ex offio.

3.4.1 Pravomoc rozhodce a transparentnost jeho výběru

Posouzení pravomoci rozhodce rozhodnout konkrétní spor řadíme mezi základní předpoklady toho, aby jím vydaný rozhodčí nález byl způsobilým exekučním titulem. Při nedostatku pravomoci rozhodce soud může postupovat ex offio, není třeba v řízení namítnout nedostatek pravomoci.¹⁹⁵ Takový nedostatek vede k zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ.¹⁹⁶ Rozhodčí nález vydaný rozhodcem, který k tomu neměl pravomoc, nepůsobí žádné účinky a z toho důvodu lze o daném předmětu řízení vést bez procesních následků soudní řízení.¹⁹⁷

Nedostatek pravomoci pramení v samotném výběru rozhodce, který musí být transparentní. Ve starší judikatuře se setkáváme se širokou volností volby rozhodce. Nebylo tak zapotřebí výběr konkretizovat přesně, tak aby jeho určení pochopila i třetí nezávislá

---

¹⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018.

¹⁹³ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s 43.

¹⁹⁴ Tamtéž, s 22.

¹⁹⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11.

¹⁹⁶ SVOBODA: *Zastavení exekuce...*, s. 23–24.

¹⁹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4460/2014.

strana.¹⁹⁸ Průlom v pojmání rozhodčích doložek ve spotřebitelských věcech přineslo usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2009, ve kterém je uvedeno, že „pokud rozhodčí smlouva neobsahuje přímé určení rozhodce ad hoc, anebo konkrétní způsob jeho určení, ale jen stanoví, že rozhodce bude určen jednou smluvní stranou ze seznamu rozhodců vedeného právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným ve smyslu § 13 zákona č. 216/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a že rozhodčí řízení bude probíhat podle pravidel vydaných touto právnickou osobou, pak je taková rozhodčí smlouva neplatná pro obcházení zákona.“¹⁹⁹ V tomto případě měl spor rozhodovat rozhodce určený na základě přijatých statutů a řádů, jež vydala soukromá společnost, nejednalo se tedy o zákonem zřízený rozhodčí soud, který by dle soudu poskytoval dostatečnou transparentnost výběru rozhodců. K tomuto rozhodnutí se posléze přiklonilo i občanskoprávní a obchodní kolegium NS a rozhodlo o absolutní neplatnosti určení rozhodce dle řádu vydaného právnickou osobou.²⁰⁰

K transparentnosti výběru rozhodce a sjednání rozhodčí doložky ve spotřebitelských sporech se následně vyjádřil i ÚS: „To, aby mohla být rozhodčí doložka ve spotřebitelských smlouvách platně dojednána, v prvé řadě předpokládá transparentní a jednoznačná pravidla pro určení osoby rozhodce. Jde-li o ujednání v rámci spotřebitelské smlouvy, musí rozhodčí řízení obecně zaručovat procesní práva srovnatelná s řízením, které by bylo namíště v případě, kdy by se spotřebitel k ujednání ve spotřebitelské smlouvě nezavázal (ústnost, přímost jednání, odvolací instance, absence jiných překážek v uplatnění spotřebitelova práva).“²⁰¹

Možností namítnout nedostatečný výběr rozhodce v exekučním řízení a tedy nedostatek pravomoci daný spor spravedlivě rozhodnout se ve svém nálezu zabýval ÚS: „Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, nevylučuje, aby otázka (nedostatku) pravomoci rozhodce byla zkoumána i v exekučním řízení. Nevypořádá-li se soud s námitkami účastníka o nedostatku pravomoci rozhodce, postupuje v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Přitom platí, že není-li spor rozhodován rozhodcem, jehož výběr se uskutečnil podle transparentních pravidel, nemůže být akceptovatelný ani výsledek takového rozhodování.“²⁰²

Další otázka ohledně výběru rozhodce vyvstala v případě, kdy rozhodčí doložka stanovila konkrétní určení rozhodce ad hoc z vícero možných osob, přičemž právo vybrat

---

¹⁹⁸ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2009.

¹⁹⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 12 Cmo 496/2008.

²⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010.

²⁰¹ Nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2164/10.

²⁰² Nález Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. III. ÚS 1624/12.

konkrétní osobu rozhodce měl žalující subjekt. Touto otázkou se zabýval ve svém usnesení ÚS, který v takovém postupu neviděl problém, přece jen je základní výhodou rozhodčího řízení široká autonomie vůle stran.²⁰³ NS však ve svém rozhodnutí zaujal opačný postoj a určil, že „rozhodčí doložka je neplatná pro rozpor se zákonem podle § 39 obč. zák.; ta totiž neobsahuje přímé určení rozhodce ad hoc, resp. konkrétní způsob jeho určení, jestliže výběr rozhodce ze seznamu rozhodců (vedeného nikoli stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona) byl svěřen do rukou jedné ze smluvních stran, která podá rozhodčí žalobu.“²⁰⁴ NS tak omezil autonomii vůle stran při určení seznamu rozhodců v rozhodčí doložce. Tento názor se v judikatuře ukázal okrajový, jelikož již 23. 5. 2013 se v obdobné věci ÚS přiklonil k opačnému názoru.²⁰⁵ Stěžejním argumentem podporujícím tento názor je základní zásada zakotvená v § 18 RozŘ, a to rovné postavení stran sporu. Petr s Maxou uvádí, že „ani určení rozhodce žalující stranou nezakládá nerovnováhu v jejich právech, jelikož oba subjekty se mohou nacházet jak na straně žalobce, tak na straně žalovaného.“²⁰⁶

Nestrannost a nezávislost rozhodovacího orgánu je v každém rozhodnutí podstatným předpokladem, jelikož odráží základní zásadu demokratického právního státu, a to právo na spravedlivý proces. Český právní řád umožňuje, aby byl zvolen i způsob určení rozhodce, např. jej vybrala třetí osoba.²⁰⁷ Přesto nadužívání rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách způsobil lavinu, kdy byl právě netransparentní výběr rozhodce důvodem neplatnosti rozhodčí doložky. Takový výklad však nelze uplatnit paušálně, jak je v praxi využíváno. Ve sporech v podnikatelském prostředí stojí opakovaně zmínit usnesení NS, které se vyjadřovalo k výběru rozhodce vybraným žalující stranou ze seznamu rozhodců, kteří nejsou vedeni u stálého rozhodčího soudu. Dle názoru NS je tato dohoda stran v souladu s RozŘ.²⁰⁸

---

²⁰³ Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 10. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1281/12.

²⁰⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2013, sp. zn. 33 Cdo 194/2013.

²⁰⁵ Usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2013, sp. zn. II. ÚS 3413/12.

²⁰⁶ PETR, Bohuslav, MAXA, Hubert. Problematika appointing authority ve světle judikatury. *Právní rozhledy*, 2015, č. 10, s. 368–371.

²⁰⁷ § 7 RozŘ.

²⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008.

4 Problematika způsobu výkonu rozhodčího nálezů

Hlavním cílem strany sporu, které bylo vyhověno vydaným rozhodčím nálezem, je dosáhnout co největšího uspokojení svých nároků. K tomu může dojít vícero způsoby. První možností je uplatnit nějakou formu nátlaku, nejčastěji prostřednictvím komerčního působení, např. rozvázáním dalších obchodních vztahů. Cílem je ukázat povinnému, že je v jeho zájmu splnit dobrovolně. Druhou možností je využít pravomoc státních orgánů.²⁰⁹ Jak bylo zmíněno v kapitole 1.2 této práce, vykonávací úsek civilního soudního řízení nenastupuje automaticky po řízení nalézacím, ale jde o zvláštní fázi, jež nastupuje po tom, co povinný nesplní dobrovolně oprávněnému, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí orgánu k tomu oprávněného, a to v přiměřené pariční lhůtě.²¹⁰ Povinnosti stanovené rozhodčím nálezem lze vykonat v případě, že byl rozhodčí nález řádně doručen a nelze jej podrobit přezkumu dle § 27 RozŘ.

V první řadě je třeba rozlišovat mezi výkonem tuzemského rozhodčího nálezů a výkonem nálezů, který je považován za zahraniční, tj. cizí. Výkon rozhodčího nálezů v zemi, která jej vydala, je obvykle poměrně snadný proces, uplatňuje se na něj stejný proces jako na jiné exekuční tituly. Výkon cizího rozhodčího nálezů je složitější, a to zejména s ohledem na potřebu daný nález nejprve podrobit jeho uznání; při vynechání tohoto kroku nedojde k úspěšnému nařízení jeho výkonu, který již probíhá standardně dle příslušné vnitrostátní právní úpravy.²¹¹ Při podání návrhu na uznání a výkon rozhodnutí se opět projevuje autonomie vůle navrhovatele při volbě země, která daná řízení provede. S ohledem na obchodněprávní spory je však zapotřebí důkladně zvážit, kde samotný proces vyjde nejlépe, tj. většinou tam, kde se nachází majetek povinného. Pokud se nachází ve více státech, je třeba zvážit pravděpodobnost vymožení a celkové náklady vynaložené na další probíhající řízení. Vnitrostátní úprava uznání a výkonu cizích rozhodnutí se liší stát od státu, a proto záleží na konkrétních okolnostech jednotlivých případů.²¹²

V této kapitole bude prostor věnován zejména výkonu cizího rozhodčího nálezů, jelikož jde o problematiku, na kterou bylo pohlíženo rozdílně. Donedávna převládal názor, že tento exekuční titul lze úspěšně uplatnit pouze prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí, nikoliv v exekučním řízení.

---

²⁰⁹ BLACKABY, Nigel In: BLACKABY, Nigel et al. *Redfern and Hunter on international arbitration*. Sixth edition. Oxford: Oxford University Press, 2018, s. 619–620.

²¹⁰ SMOLÍK, Petr. In: SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád...*, s. 1164.

²¹¹ BLACKABY, Nigel In: BLACKABY, Nigel et al. *Redfern and Hunter...*, s. 623.

²¹² MAKARIUS: *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním...*, s. 328.

4.1 Výkon tuzemského rozhodčího nálezu

Jak bylo zmíněno v kapitole 2.3, aby byl rozhodčí nález způsobilý k provedení ve vykonávacím řízení, je zapotřebí nabytí jeho právní moci a vykonatelnosti v souladu s § 28 odst. 2 RozŘ. Tímto okamžikem se tuzemský rozhodčí nález stává exekučním titulem. Bez ohledu na to, zda se jedná o tuzemský či mezinárodní spor, jsou rozhodčí nálezy vydané v ČR vykonatelné nejen podle části šesté OSŘ, ale také v exekučním řízení dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) EŘ. Pro řádné zahájení vykonávacích řízení je nezbytnou podmínkou vydaný rozhodčí nález označit doložkou právní moci, ale není zapotřebí rozhodčí nález podrobit procesu uznání, jak tomu je u cizích rozhodčích nálezů, k tomu více níže.²¹³

4.2 Uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu

Jak uvádí Makarius: „Je třeba si uvědomit, že nejde o párový pojem, ale dva odlišné instituty.“²¹⁴ V případě výkonu cizího rozhodčího nálezu je zapotřebí rozhodnutí podrobit nejprve procesu uznání. Na druhou stranu pokud strana nechá dané rozhodnutí uzнат, neznamená to, že musí dané rozhodnutí podrobit samotnému výkonu.²¹⁵ V případě uznání cizího rozhodčího nálezu jde o situaci, kdy u rozhodnutí nastupují účinky, jako by šlo o rozhodčí nález tuzemský.²¹⁶ K uznání rozhodnutí není třeba zvláštního výroku orgánu veřejné moci, postačí, že je k tomuto rozhodnutí přihlédnuto, jako by se jednalo o tuzemské rozhodnutí. Jde však o obligatorní podmínku, aby mohlo být rozhodnutí vůbec podrobeno výkonu.²¹⁷

Problematika uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů je ve vnitrostátním právu upravena v § 120 a násl. ZMPS. Ovšem tuto problematiku upravuje i několik mnohostranných úmluv, kterými je Česká republika vázána a které budou mít před ZMPS aplikační přednost.²¹⁸ Mezi nejvýznamnější pramen řadíme bezesporu Newyorskou úmluvu, jež jiné prameny téměř nahradila a je kostrou celého systému mezinárodního rozhodčího řízení.²¹⁹ Za zmínku však stojí i Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži²²⁰ a dále Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států.²²¹ S ohledem na téměř univerzální

---

²¹³ ŘEZNÍČEK, David. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie*, 2018, č. 9, s. 43.

²¹⁴ MAKARIUS: *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním...*, s. 329.

²¹⁵ Tamtéž, s. 329.

²¹⁶ ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 367.

²¹⁷ POLÁČEK, Bohumil. *Právo mezinárodního obchodu*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 295.

²¹⁸ Čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

²¹⁹ PARTASIDES, Constantine. In: BLACKABY, Nigel et al. *Redfern and Hunter...*, s. 617.

²²⁰ Vyhláška č. 176/1964 Sb., ministra zahraničních věcí o Evropské úmluvě o obchodní arbitráži.

²²¹ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 420/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států.

aplikovatelnost Newyorské úmluvy se autorka níže zabývá pouze touto mezinárodní úpravou, která však absolutně nevylučuje použití vnitrostátní či jiné mezinárodní úpravy. V souladu s článkem VII odst. 1 Newyorské úmluvy mohou smluvní státy použít právní úpravu, jež je pro řešení vyvstalých otázek příznivější, v takovém případě se Newyorská úmluva jednoduše nepoužije. To je přesně v souladu se základní myšlenkou přijetí Newyorské úmluvy, a to maximální mezinárodní vymahatelnost rozhodčích nálezů kdekoliv na světě.²²²

4.3 Proces uznání rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy na území ČR

Okruh vztahů, na které se Newyorská úmluva vztahuje, je vymezen v čl. I odst. 1 poměrně široce. Newyorská úmluva se vztahuje univerzálně na uznání a výkon rozhodčích nálezů vyplývajících ze sporů mezi subjekty soukromého práva, jež jsou vydány na území jiného státu než toho, v němž je žádáno o jejich uznání a výkon.²²³ Z daného ustanovení vyplývá, že přistoupivší státy jsou povinny uznat a vykonat jakýkoliv cizí rozhodčí nález. Nicméně tuto povinnost lze zúžit na základě čl. I odst. 3 Newyorské úmluvy: „Každý stát může při podpisu, ratifikaci nebo přístupu k této Úmluvě nebo tehdy, když ohlásí rozšíření jejího použití podle čl. X, prohlásit na základě vzájemnosti, že bude používat Úmluvy jen pro uznání a výkon nálezů vydaných na území Smluvního státu. Může také prohlásit, že bude používat Úmluvy jen na spory vzniklé z právních vztahů smluvních či mimosmluvních, jež jsou pokládány podle jeho vnitrostátního právního řádu za spory obchodní.“ Účelem této výjimky je umožnit přistupujícím zemím uznávat a vykonávat cizí rozhodčí nálezy jen těch zemí, které jsou taktéž členy Newyorské úmluvy. Přestože pro subjekty signatářských států je užití Newyorské úmluvy výhodné, tento stát (ačkoliv je signatářem) nepoužije znění Newyorské úmluvy na rozhodnutí vydaná ve státech, které nejsou stranami této úmluvy.²²⁴ Této výjimky ČR využila,²²⁵ je však otázkou, jaká je míra uplatnitelnosti s ohledem na vysoký počet signatářských států Newyorské úmluvy. Druhou možností je omezit užití Newyorské úmluvy pouze na okruh obchodních sporů, přičemž vymezení toho, co se považuje za obchodní spor, se řídí vnitrostátní úpravou konkrétního státu.

---

²²² BORN, Gary. *International commercial arbitration. Volume I*. Alphenaan den Rijn: Wolters Kluwer Law&Business, c2009, s. 541.

²²³ Tamtéž, s. 430.

²²⁴ PAULSSON, Marike. *The 1958 New York Convention in action*. Alphenaan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2016, s. 37.

²²⁵ *Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations* [online]. Volume 330. Organizace spojených národů, 1959, s. 69 [cit. 20. listopadu 2022]. Dostupné na: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20330/v330.pdf>.

Newyorská úmluva se vztahuje na všechna území signatářských zemí, za které jsou státy mezinárodně odpovědné, případně na jejich části, pokud to v době podpisu, ratifikace nebo přístupu stát prohlásí. Následné rozšíření je kdykoliv později možné na základě oznámení adresovanému generálnímu tajemníku Organizace spojených národů a vstoupí v účinnost devadesátého dne poté, kdy bylo generálnímu tajemníku Organizace spojených národů toto oznámení doručeno, nebo v den, kdy Úmluva vstoupí v účinnost pro příslušný stát, podle toho, který den je pozdější. Pokud jde o území, na která se Newyorská úmluva nevztahuje, státy by měly činit patřičné kroky pro rozšíření platnosti úmluvy na tato území.²²⁶

Samotný proces uznávání cizích rozhodčích nálezů není v Newyorské úmluvě upraven, s výjimkou čl. III, jenž stanoví, že se v řízení o uznání užijí předpisy platné v místě, kde je rozhodčí nález uplatňován, v ČR se to tedy týká zejména § 122 ZMPS a dále OSŘ a EŘ. Na základě znění článku III Newyorské úmluvy jsou smluvní státy povinny uznat a vykonat cizí rozhodčí nález za stejných podmínek, jako by šlo o vnitrostátní rozhodnutí. K hladkému průběhu je zapotřebí spolu s návrhem na uznání předložit řádně potvrzený prvopis nálezu nebo jeho řádně ověřenou kopii, nebo originál či úředně ověřenou kopii prvopisu ujednání, které prokazuje uzavřenou rozhodčí doložku nebo rozhodčí smlouvu, podepsanou stranami sporu. Nejsou-li zmíněné dokumenty v úředním jazyce země, kde byl návrh na uznání podán, je povinnost tyto dokumenty úředně přeložit. Předložený rozhodčí nález nemusí obsahovat doložku právní moci a vykonatelnosti.²²⁷

Po řádném předložení výše popsaných dokumentů soud uzná a následně umožní výkon cizího rozhodčího nálezu. Může se však stát, že v průběhu řízení protistrana namítne některý z taxativně vymezených důvodů pro tzv. odepření návrhu na uznání, uvedené v čl. V Newyorské úmluvy. Přičemž u důvodů vymezených v odstavci 1 musí návrhvatel unést důkazní břemeno, jinak dojde k zamítnutí návrhu na uznání.²²⁸ Naproti tomu důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu stanovené v čl. V odst. 2 Newyorské úmluvy soud zkoumá ex offio. Těmi jsou nedostatek arbitrability podle práva uznávané země a dále rozpor vydaného rozhodčího nálezu s veřejným pořádkem uznávané země. Nenaplnění výše popsaných důvodů vede k odmítnutí návrhu na odepření uznání a výkonu cizího rozhodčího nálezu. Problematika aplikace a výkladu jednotlivých důvodů je shledávána v neexistenci jednotného soudního výkladu, který není s ohledem na odlišnou právní kulturu napříč signatářskými státy možný. Jednotlivá soudní rozhodnutí vnitrostátních států slouží jako

---

²²⁶ Článek X Newyorské úmluvy.

²²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2214/2009.

²²⁸ MAKARIUS: *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním...*, s. 332–334.

vodítka pro ostatní.²²⁹ Výklad neurčitých právních pojmů, jako je právě veřejný pořádek, vyvolává řadu otázek, a to zejména mezi stranami sporu z různých smluvních států, kdy jeden smluvní stát vykládá znění Newyorské úmluvy restriktivně a druhý spíše liberálně. Významná tak bude činnost vnitrostátních soudů, jak se s odůvodněním svých rozhodnutí vypořádají.²³⁰ K otázce rozporu rozhodčího nálezu s veřejným pořádkem se vyjádřil ve svém rozsudku NS, kdy shledal, že odlišné právní posouzení rozhodčího soudu s ustálenou judikaturou českého NS není v rozporu s veřejným pořádkem, jak má na mysli Newyorská úmluva. Naopak by muselo jít o velice závažné porušení kogentních norem českého právního řádu.²³¹ K tomuto se několikrát vyjádřil i ÚS, který za rozpor s veřejným pořádkem shledává takový účinek vykonatelného rozhodčího nálezu, který by odporoval základním principům ústavního a právního řádu, společenského zřízení a veřejného pořádku vůbec.²³²

Do konce roku 2021 české soudy zkoumaly pouze naplnění podmínek pro uznání cizího rozhodčího nálezu na podkladě § 122 odst. 1 ZMPS, a to pouze jako vyřešení předběžné otázky, která vyvstala na základě podaného návrhu na zahájení vykonávacího řízení. Nejednalo se tak o samostatné řízení, soud se však musel v odůvodnění rozhodnutí vypořádat jak s procesem uznání, tak s navrženým výkonem rozhodnutí.²³³

Po novele účinné od 1. 1. 2022 se rozšířila možnost cizí rozhodčí nález podrobit procesu uznání i zvláštním rozhodnutím. Místně příslušný okresní soud o tomto rozhoduje rozsudkem, přičemž není třeba nařizovat v dané věci jednání. Aby soud mohl uznat cizí rozhodčí nález, který bude následně vykonán, musí jít v první řadě o platně vydaný rozhodčí nález. Dále je zapotřebí zkoumat, zda nejsou dány důvody pro odmítnutí uznání a je splněna podmínka vzájemnosti dle § 122 ZMPS.

4.4 Výkon cizího rozhodčího nálezu ve vykonávacím řízení

Privilegované postavení pro uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů držel donedávna soudní výkon rozhodnutí.²³⁴ Ne však proto, že by dané řízení bylo voleno pro svoji efektivnost při vynucení práv oprávněných, ale spíše z důvodu, že NS tento způsob preferoval na základě svého, ne zrovna šťastného, výkladu příslušných právních předpisů.

---

²²⁹ MAKARIUS: *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním...*, s. 335.

²³⁰ PAULSSON, Marika. *The 1958 New York Convention in action*. Alphenaan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2016, s. 33–34.

²³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2552/2022.

²³² Nález Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2006, sp. zn. I. ÚS 709/05, Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 5. 2010, sp. zn. IV. ÚS 189/10.

²³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. 20 ND 125/2007.

²³⁴ BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš. In: BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 708.

Autorka v kapitole 1.2 této práce více rozebrala základní rozdíly dvojkolejně právní úpravy vykonávacího řízení, proto se jimi nebude blíže zabývat a vyzdvihne jen ty, které vnímá pro oprávnění jako nejdůležitější. V rámci výkonu rozhodnutí musí oprávněný označit postižitelný majetek povinného a to, jaký způsob výkonu zvolí. Soud do těchto povinností nezasahuje a nenabádá oprávněného, aby zvolil lepší způsob. Podání návrhu na soudní výkon rozhodnutí je taktéž zpoplatněn, a to 5 % z jistiny. Naopak v exekučním řízení nemusí oprávněný vymezit majetek a způsob provedení exekuce, soudní exekutor si zvolí nejvhodnější způsob. Další exekuční příkazy může soudní exekutor vydat i v průběhu exekučního řízení, pokud se objeví další majetek povinného. Exekuční řízení není zpoplatněno, náklady nese přímo povinný. Na první pohled je patrné, že vynucení povinností stanovených v exekučním titulu je výhodnější v rámci exekučního řízení, nikoliv v rámci soudního výkonu rozhodnutí. Je otázkou, proč se NS rozhodl svojí rozhodovací praxí bránit oprávněným využívat pro ně výhodnější způsob vynucení svých práv přes exekuční řízení.

Jak bylo zmíněno v předchozí kapitole 3.3, na základě přednosti čl. III Newyorské úmluvy před vnitrostátní právní úpravou jsou smluvní státy povinny uznat a vykonat cizí rozhodčí nález za stejných podmínek, jako by šlo o vnitrostátní rozhodnutí. Oprávněný by měl mít za této situace možnost vymoci své nároky stanovené cizím rozhodčím nálezem jak v rámci exekučního řízení, tak soudního výkonu rozhodnutí, jelikož tuzemské rozhodčí nálezy jsou způsobilým exekučním titulem jak v exekučním, tak vykonávacím řízení.²³⁵ Bohužel tento postup nebyl před rokem 2021 proveditelný, a to z důvodu judikatury NS, který zastával jiný názor.

Dlouhodobě zastávaný názor NS umožňoval vykonat cizí rozhodčí nálezy v rámci exekučního řízení pouze na základě § 37 odst. 2 písm. b) EŘ, a to za předpokladu, že bylo současně tuzemskými soudy rozhodnuto o uznání nebo vydání prohlášení o vykonatelnosti či šlo o rozhodnutí přímo vykonatelná. Tento názor několik let převládá, přestože si soud musel být vědom, že EŘ nemá úpravu zabývající se dodatečným procesem uznání. NS vystavěl svůj dlouholetý názor na svém stěžejním usnesení ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1349/2016, které se však zabývalo cizím soudním rozhodnutím,²³⁶ nikoliv cizím rozhodčím nálezem. V případě cizího soudního rozhodnutí musely soudy zcela uplatnit úpravu ZMPS, jelikož

---

²³⁵ § 40 odst. 1 písm. c) EŘ a § 274 odst. 1 písm. h) OSŘ.

²³⁶ Rozsudek Obvodního soudu 18. soudního obvodu v okrese Brevard, a pro okres Brevard, Florida, Spojené státy americké, ze dne 15. 7. 2013, sp. zn. 05-2010 CA 049934.

exekuční titul vydal soud státu, který s ČR neměl uzavřenou žádnou dohodu o uznání a výkonu cizích rozhodnutí, ani nebyl signatářem jiné mezinárodní smlouvy.²³⁷

Od tohoto usnesení se tento názor promítl do další rozhodovací praxe NS i v případech cizích rozhodčích nálezů, na které se vztahuje Newyorská úmluva, a to např. usnesení ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016, ve kterém NS formuloval závěr, že „Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů se řadí mezi přímo použitelné mezinárodní smlouvy, a proto jsou rozhodčí nálezy spadající do její působnosti za titul výkonu rozhodnutí uznávány bez zvláštního řízení. To však samo o sobě neznamená, že by mohly být i způsobilým titulem coby titul exekuční; tak by tomu mohlo být jen tehdy, bylo-li by zde rozhodnutí o uznání.“²³⁸ Nesplněním této podmínky se rozhodčí nález nestal kvalifikovaným exekučním titulem a jeho důsledkem bylo zastavení řízení. Pokud se chtěl oprávněný vyhnout dalšímu řízení, mohl zvolit soudní výkon rozhodnutí.²³⁹ Tyto závěry podpořil i Ústavní soud ve svém usnesení.²⁴⁰

Dalším úskalím tohoto procesního postupu byl však fakt, že znění EŘ neobsahovalo úpravu procesu uznání až do konce roku 2021. Obecné soudy tedy nemohly spolu s exekučním návrhem rozhodnout o uznání cizího rozhodčího nálezu.²⁴¹ Právě neexistence rozhodnutí o nařízení exekuce a o pověření konkrétního exekutora vedením exekuce je stěžejním pilířem, proč soudy nemohly současně rozhodnout o uznání cizího rozhodčího nálezu. Dané usnesení neobsahuje odůvodnění a nelze se proti němu bránit řádnými opravnými prostředky.²⁴² S takovým postupem se neztotožňovala část odborné veřejnosti.²⁴³ Podle Břízy a Břicháčka z roku 2014 „by mělo být možné, aby bylo o uznání rozhodčího nálezu rozhodnuto ve zvláštním řízení, a to postupem analogickým k postupu předvídanému v § 16, a takto uznaný rozhodčí nález by pak již bylo možné exekuvovat podle EŘ. Je sice pravdou, že rozhodčí nálezy nejsou pokryty definicí „cizího rozhodnutí“, a postup dle § 16 by se na ně tedy striktním výkladem vztahovat neměl, domníváme se nicméně, že by odebrání

---

²³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1349/2016.

²³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016, právní věta.

²³⁹ MIKMEKOVÁ, Lucie. Z judikatury Ústavního soudu. *Komorní listy* [online databáze], 2021, č. 1, s. 18–21 [cit. 20. února 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

²⁴⁰ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. II. ÚS 3141/20, bod 8–9.

²⁴¹ K tomu např. judikatura: Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 20 Cdo 5882/2016, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 20 Cdo 1708/2021.

²⁴² JÍCHA, Lukáš. In: SVOBODA, Karel a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 239.

²⁴³ ZABLOUDILOVÁ, Kateřina. Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů v českém právním prostředí ve světle novelizované právní úpravy a recentní rozhodovací praxe. *Právník*. 2022, roč. 161, č. 3, s. 279.

Obdobně KASÍKOVÁ, Martina. In: KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 241.

této možnosti bylo příliš příkrým a zcela neodůvodněným důsledkem z hlediska reality a potřeb praxe.²⁴⁴

Takový postup soudů však naráží na povinnost stanovenou v čl. III Newyorské úmluvy uznat a vykonat cizí rozhodčí nález za stejných podmínek, jako by šlo o vnitrostátní rozhodnutí. Rozhodnutí soudu by mělo ctít smysl a účel Newyorské úmluvy, která se snažila o nastolení jednotných postupů pro výkon rozhodnutí rozhodčích soudů napříč jednotlivými státy. Nikoliv o vyvolání dalších podmínek pro oprávněné.²⁴⁵

K významné změně přispěla až novela EŘ účinná od 1. 1. 2022, kdy došlo ke změně § 35 odst. 6 EŘ. Nově může oprávněný spolu s exekučním návrhem podat i návrh na uznání cizího rozhodnutí nebo cizího rozhodčího nálezu. Taktéž došlo k úpravě § 37 EŘ, kdy je nově výslovně v zákoně uvedeno, že oprávněný může podat exekuční návrh, má-li být exekuce vedena podle cizího rozhodnutí nebo cizího rozhodčího nálezu, u nichž bylo rozhodnuto o uznání.²⁴⁶ Na tuto změnu reaguje i novela § 120–122 ZMPS. Přijaté změny byly přijaty z důvodu celkové přehlednosti právní úpravy a naplnění závazků ČR, jež jí plynou z uzavřených mezinárodních dohod. Hlavním cílem bylo utišit kritiku, které se objevovala právě v souvislosti s výkonem cizích rozhodčích nálezů v exekučním řízení.²⁴⁷

K přijaté novele se vyjádřila i M. Pfeiffer, která sice ocenila přijaté změny, ale přesto je toho názoru, že se nepodařilo zcela vymýtit otázku, zda je znění v souladu s článkem III Newyorské úmluvy.²⁴⁸

Přijatou novelu vnímá autorka této práce kladně, protože došlo k odstranění nejasností, zda lze vykonat cizí rozhodčí nálezy v exekučním řízení. Přesto však vyvstaly další otázky, které mohou celý proces uplatnění práv oprávněných pozdržet či úplně znemožnit. Jedním z nich je samostatné vedení řízení o uznání, které se může vést několik dalších let a se kterým není spojena základní povinnost povinného nenakládat se svým majetkem. Nedojde tak ke zmaření exekuce? Je otázkou, jak se k nové právní úpravě postaví NS.

---

²⁴⁴ BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš. In: BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu...*, s. 708.

²⁴⁵ PAULSSON, Marike. *The 1958 New York Convention in action. Alphenaan den Rijn*, The Netherlands: Kluwer Law International, 2016, s. 13–135.

²⁴⁶ Článek III zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

²⁴⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

²⁴⁸ PFEIFFER, Magdalena. In: PFEIFFER, Magdalena a kol. *Liber Amicorum Monika Pauknerová*. Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 341–342.

Závěr

V této práci bylo úkolem poukázat na pojmání rozhodčích nálezů ve vykonávacím řízení, a to zejména v exekučním řízení. Stanoveným cílem práce bylo analyzovat rozhodčí řízení jako celek, porovnat změny v právní úpravě a rozhodovací činnost soudů ve vztahu k výkonu rozhodčích nálezů. Výzkumné otázky vymezené v úvodu této práce byly následující: a) Existuje zásadní rozdíl mezi výkonem rozhodčího nálezu a výkonem soudního rozhodnutí? b) Je možné analogicky aplikovat některé závěry soudů zabývajících se spotřebitelskými spory, kdy byl podkladem pro výkon rozhodnutí rozhodčí nález, i na spory mezi podnikateli? c) Lze doporučit využití vykonávacího řízení pro cizí rozhodčí nálezy v České republice?

První kapitola se soustředila na vnímání právní povahy rozhodčího řízení a jeho vyzdvihované výhody a nevýhody. Následně byla v druhé kapitole rozebrána povaha rozhodčího nálezu jako exekučního titulu, přičemž rozhodčí nález musí pro řádný výkon v něm uvedených povinností obsahovat také zákonem stanovené náležitosti, bez nichž by vykonávací řízení nebylo zahájeno. Na rozdíl od soudního rozhodnutí nemusí rozhodčí nález obsahovat doložku vykonatelnosti, jelikož vykonatelný se rozhodčí nález stává automaticky v okamžiku, kdy nabude právní moci.

Druhá výzkumná otázka se týkala možnosti analogicky aplikovat některé důvody pro zastavení exekuce, které vyvstaly z projednávání rozhodčích doložek uzavřených se spotřebitelem, na spory mezi podnikateli. Autorka je toho názoru, že zejména ve vztazích mezi podnikateli by se měl brát zřetel na širokou smluvní volnost stran. K přezkoumávání výše smluvních úroků z prodlení, případně i příslušenství pohledávek je spíše subjektivní povahy. Právě při posuzování toho, co lze považovat za zjevnou nespravedlnost ve sporech podnikatelů, případně fyzických osob samotných, by nemělo docházet k paušální modifikaci těchto závazků ze strany soudu. Argumentem, že je hlavním cílem ochraňovat povinné před neúměrnými závazky, ke kterým se ze své vůle zavázaly, nemá místo ve vztazích mezi rovnými subjekty. Možnost dalšího přezkoumání již pravomocných rozhodčích nálezů by měla reflektovat právě základní zásady a principy, na nichž stojí rozhodčí a exekuční řízení. Veřejná moc by do těchto vztahů měla zasahovat zcela výjimečně, a to jen v situacích, kdy dochází k porušování základních lidských práv a svobod, veřejného pořádku a dalších principů, na kterých stojí demokratický právní stát. Autorka však kvituje v ojedinělých případech zasáhnout až v rámci exekučního řízení do exekučního titulu, ale s maximálním respektem k právním principům s ohledem na specifickou situaci daného případu.

Poslední výzkumná otázka se zabývala využíváním výkonů cizích rozhodčích nálezů v ČR. Na základě rozhodnutí NS se vyskytl monopol na provedení cizích rozhodčích nálezů pouze v rámci soudního výkonu rozhodnutí. Nic na tom nezměnila ani kritika ze strany odborné veřejnosti. Zasáhnout tak musel až zákonodárce, který se snažil zpřehlednit právní úpravu v EŘ a zdůraznit, že i cizí rozhodčí nálezy mohou být exekučním titulem, který lze v exekučním řízení vykonat. Bohužel přijatá novela neodstranila veškeré problémy, které vytvořila rozhodovací praxe soudů a které naráží na závazky, které ČR plynou z Newyorské úmluvy. Autorka věří, že podmínky pro uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů budou v nejbližší době odpovídat požadavkům, které na ně klade právě Newyorská úmluva.

Závěrem lze dodat, že obecně rozhodčí řízení poskytuje, a to nejen podnikatelům, vhodný nástroj pro efektivní řešení sporů, který může reflektovat požadavky na konkrétní průběh vedení řízení. Ovšem v rámci mezinárodních obchodních sporů nebylo pro oprávněné vhodné využívat možnosti výkonu rozhodnutí, které poskytuje právní řád. A to zejména v souvislosti s rozhodovací praxí NS, který vystavěl bariéru možnosti vykonat cizí rozhodčí nález bez procesu uznání v exekučním řízení. Zda přijatá novela EŘ účinná od 1. 1. 2022 poskytne v tomto směru posun k lepšímu, ukáže jen praxe.

Seznam použitých zdrojů

Monografie a komentářová literatura

BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů*. 2. vydání. *Komentář*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, 1776 s.

BĚLOHLÁVEK, Alexander a kol. *Rozhodčí řízení v teorii a aplikační praxi: stati a judikatura*. Praha: BTH, 2015, 313 s.

BLACK, Henry Campbell, GARNER, Bryan A., ed. *Black's Law Dictionary*. Eighth edition. St. Paul, MN: Thomson-West, 2004, 1810 s.

BLACKABY, Nigel et al. *Redfern and Hunter on international arbitration*. Sixth edition. Oxford: Oxford University Press, 2018, 944s.

BORN, Gary. *International commercial arbitration. Volume I*. Alphenaan den Rijn: Wolters Kluwer Law & Business, c2009, lvi, 1738 s.

BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 768 s.

CLAUDIA, Alfons. *Recognition and Enforcement of Annulled Foreign Arbitral Awards*. PETER LANG, 2010, 216 s.

DOHNAL, Jakub a kol. *Obchodní smlouvy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 230 s.

DRÁPAL, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád I, II*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 2500 s.

GOLDSMITH, Jean Claude et al. *ADR in business: practice and issues across countries and cultures*. First edition. Alphenaan den Rijn: Kluwer Law International, 2006, 332 s.

HALADA, Martin. *Rozhodčí pravidla UNCITRAL*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 132 s. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1459 s.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, RYŠAVÝ Lukáš. *Mezinárodní právo soukromé: procesní otázky*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, 250 s.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, VALENTOVÁ Lucia. *Judiciální trendy v mimosoudním řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2016, 176 s.

- HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše a kol. *Mediační, prorogační a rozhodčí doložky o řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2019, 215 s.
- KARRER, Pierre A. *Glosář výrazů a zkratk rozhodčího řízení a ADR*. Přeložil Vojtěch TRAPL. Praha: Pražské sdružení Jednoty českých právníků, 2007, 44 s.
- KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. 4. vydání. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2017, 1167 s.
- KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. 5. vydání. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2022, 1366 s.
- KLEIN, Bohuslav, DOLEČEK, Martin. *Rozhodčí řízení*. Praha: ASPI, 2007, xviii, 272 s.
- KRÖLL, Stefan Michael et al. *Comparative International Commercial Arbitration*. Hague: Kluwer Law International, 2003, 992 s.
- LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Praha: Linde, 2012, 919 s.
- MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: exekuční právo*. Praha: C. H. Beck, 1998, 207 s.
- MAKARIUS, Vít. *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním obchodě: prevence, plánování a řízení sporu v mezinárodním obchodě*. Praha: C. H. Beck, 2015, 390 s.
- PAULSSON, Marike. *The 1958 New York Convention in action*. Alphenaan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2016, 269 s.
- PAULSSON, Jan, PETROCHILOS, Georgios. *UNCITRAL Arbitration*. Zuidpoolsingel: Kluwer Law International, 2018, 668 s.
- PFEIFFER, Magdalena a kol. *Liber Amicorum Monika Pauknerová*. Wolters Kluwer ČR, 2021, 552 s.
- POLÁČEK, Bohumil. *Právo mezinárodního obchodu*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 340 s.

POUDRET, J. F., BESSON, S. *Comparative Law of International Arbitration*. 2nd edition. London: Sweet& Maxwell, 2007, 939 s.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 400 s.

RŮŽIČKA, Květoslav. *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005, 254 s.

RYŠAVÝ, Lukáš. *Nezávislost a nestrannost rozhodce*. Praha: C. H. Beck, 2018, 203 s.

SVOBODA, Karel a kol. *Náklady řízení*. 1. vydání. Praha C. H. Beck, 2017, 294 s.

SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 287 s.

SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 550 s.

SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1834 s.

SVOBODA, Karel a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 1274 s.

ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení nesporné, rozhodčí a s mezinárodním prvkem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 379 s.

ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 331 s.

ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Civilní proces: obecná část a sporné řízení*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 474 s.

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první, Řízení nalézací*. 8. vydání. Praha: Leges, 2015, 621 s.

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, 374 s.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s.

Odborné články

BĚLOHLÁVEK, Alexander. Rozsah, účel a charakter speciální úpravy o doručování v zákoně o rozhodčím řízení, část I. *Soukromé právo*, 2021, č. 5, s. 2–9.

EICHLEROVÁ, Kateřina. Arbitrabilita korporátních sporů kapitálových společností. *Právní rozhledy*, 2017, č. 19, s. 653–665.

HORÁK, Pavel. Objektivní arbitrabilita – možnosti rozhodčího řízení. *Bulletin advokacie* [online databáze], 2018, č. 9, s. 23–26. [cit. 15. února 2022] Dostupné z: databáze beck-online.cz.

HOZMAN, David. Postavení soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, č. 2, s. 23.

LAVICKÝ, Petr. Exekuce na základě věcně nesprávného exekučního titulu. *Soudní rozhledy*, [online databáze] 2021, č. 6, s. 186–193 [cit. 20. prosince 2022]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

LISSE, Luděk. K právní povaze rozhodčího řízení. *Právní rozhledy*, 2011, č. 15, s. 551–557.

LISSE, Luděk. Rozhodování rozhodce (nejen) podle zásad spravedlnosti. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 7, s. 218–221.

MIKMEKOVÁ, Lucie. Z judikatury Ústavního soudu. *Komorní listy* [online databáze], 2021, č. 1, s. 18–21 [cit. 20. dubna 2022]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

PETR, Bohuslav, MAXA, Hubert. Problematika appointing authority ve světle judikatury. *Právní rozhledy* [online databáze], 2015, č. 10, s. 368–371 [cit. 1. ledna 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

RŮŽIČKA, Květoslav. Mezitímní a částečný rozhodčí nález. *Právní fórum* [online databáze], 2008, č. 4, [cit. 5. prosince 2021]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

ŘEZNÍČEK, David. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie* [online databáze], 2018, č. 9, [cit. 1. února 2022]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

SVOBODA, Karel. Kolegium NS nesouhlasí s „moderováním“ nemravných exekučních titulů. Co s tím?. *Soudní rozhledy*, 2021, č. 3, s. 78.

ŠIMEČEK, Jan. Vliv rekonstrukce soukromého práva na stanovení právní moci a vykonatelnosti rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie* [online databáze], 2015, č. 9, [cit. 2. února 2022]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

ZABLOUDILOVÁ, Kateřina. Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů v českém právním prostředí ve světle novelizované právní úpravy a recentní rozhodovací praxe. *Právník*. 2022, roč. 161, č. 3, s. 279–283.

Soudní rozhodnutí

Ústavní soud

Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 1998, sp. zn. I. ÚS 466/97

Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 174/02

Nález Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2006, sp. zn. I. ÚS 709/05

Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 5. 2010, sp. zn. IV. ÚS 189/10

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07

Nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 871/11

Nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11

Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 10. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1281/12

Usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2013, sp. zn. II. ÚS 3413/12

Nález Ústavního soudu ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. III. ÚS 562/12-3

Nález Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 2357/16

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15

Nález Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18

Nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18

Nález Ústavního soudu ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18

Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. I. ÚS 1838/19

Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2020, sp. zn. IV. ÚS 642/20

Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. II. ÚS 3141/20

Nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 3962/18

Nález Ústavního soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. I. ÚS 1486/20

Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. III. ÚS 1036/21

Nejvyšší soud

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2020/98
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1020/99
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2001, sp. zn. 26 Cdo 1291/99
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2002, sp. zn. 20 Cdo 554/2002
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1612/2006
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1592/2006
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2007, sp. zn. 26 Odo 353/2006
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2008, sp. zn. 32 Cdo 1201/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2008, sp. zn. 20 Cdo 3547/2006
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. 20 ND 125/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 20 Cdo 2857/2006
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009, sp. zn. 20 Cdo 3989/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2131/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 476/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3286/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 1891/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 1234/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 32 Cdo 3299/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2011, sp. zn. 33 Cdo 4406/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2214/2009
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 20 Cdo 3717/2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 23 Cdo 2950/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2487/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2013, sp. zn. 33 Cdo 194/2013
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3819/2013
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2648/2013
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4460/2014
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1349/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2017, sp. zn. 23 Cdo 2741/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 23 Cdo 5790/2016
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 2017, sp. zn. 23 Cdo 1782/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 20 Cdo 5882/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2347/2017
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2200/2018
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2841/2018
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1610/2019
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1612/2019
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2019, sp. zn. 20 Cdo 3406/2019
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1655/2020
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 20 Cdo 2567/2020
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2021, sp. zn. 20 Cdo 2353/2020
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 20 Cdo 1708/2021
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2552/2022

Vrchní soudy

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 12 Cmo 496/2008

Krajské soudy

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2022, sp. zn. 17 Co 37/2022

Rozhodnutí mezinárodních soudů

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 10. 2010, sp. zn. 1643/06

Rozsudek Obvodního soudu 18. soudního obvodu v okrese Brevard, a pro okres Brevard, Florida, Spojené státy americké, ze dne 15. 7. 2013, sp. zn. 05-2010 CA 049934

Právní předpisy

Zákony

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 301/1992 Sb., České národní rady o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění zákona č. 19/2012 Sb.

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Vyhlášky

Vyhláška č. 74/1959 Sb., ministra zahraničních věcí o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

Vyhláška č. 176/1964 Sb., ministra zahraničních věcí o Evropské úmluvě o obchodní arbitráži

Vyhláška č. 37/1992 Sb., ministerstva spravedlnosti České republiky o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

Akty mezinárodní povahy

Status: *Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards* (New York, 1958) (the "New York Convention") | United Nations Commission On International Trade Law. United Nations Commission On International Trade Law [online]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/conventions/foreign_arbitral_awards/status2.

Arbitration rules of International Chamber of Commerce in force from 1. 1. 2021. International Chamber of Commerce [online]. Dostupné z: <https://iccwbo.org/dispute-resolution/dispute-resolution-services/arbitration/rules-procedure/2021-arbitration-rules/>

Zahraniční zákony

Zákon č. 335/2014 Z. z., o spotřebitelskom rozhodcovskom konaní, v znenie skorších predpisov [online]. Dostupné na: <https://www.aspi.sk/products/lawText/1/83008/158/2/zakon-c-335-2014-zz-o-spotrebitelskom-rozhodcovskom-konani-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov/zakon-c-335-2014-zz-o-spotrebitelskom-rozhodcovskom-konani-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov>.

Bundesgesetz über alternative Streitbeilegung in Verbraucherangelegenheiten (Alternative-Streitbeilegung-Gesetz – AStG) [online]. Dostupné na: [RIS - Alternative-Streitbeilegung-Gesetz - Bundesrecht konsolidiert, Fassung vom 17.05.2023 \(bka.gv.at\)](#).

Verbraucherstreitbeilegungsgesetz vom 19. Februar 2016 (BGBl. I S. 254; 1039), das zuletzt durch Artikel 2 Absatz 3 des Gesetzes vom 25. Juni 2020 (BGBl. I S. 1474) geändert worden

ist [online]. Dostupné na: <https://www.gesetze-im-internet.de/vsbg/BJNR025410016.html#BJNR025410016BJNG000100000>.

Ustawa z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich [online]. Dostupné na: [Ustawa z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich \(sejm.gov.pl\)](https://www.sejm.gov.pl/ustawy/ustawy1.nsf/00000000000000000000000000000000?OpenDocument).

Jiné zdroje

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 420/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států

Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Internetové zdroje

HOVORKA, Jiří. *Zastavenou exekuci už HomeCredit nemůže oživit, potvrdil Ústavní soud v kauze rozhodčích doložek* [online]. aktualne.cz, 9. listopadu 2016. Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/dluznik-nemusi-platit-37-tisic-zastavenou-exekuci-uz-home-cr/r~19f3395ca67e11e6a16a0025900fea04/>.

KADLECOVÁ, Edita. *Rozhodčím doložkám ve spotřebitelských smlouvách neodzvnilo. Dozvuky najedeme v exekučním řízení* [online]. pravo21.cz, 26. března 2019. Dostupné na: <https://pravo21.cz/pravo/rozhodcim-dolozkam-ve-spotrebitelskych-smlouvach-neodzvnilo-dozvuky-najedeme-v-exekucnim-rizeni>.

International Chamber of Commerce. *Arbitration rules – 2021* [online]. France: Publication Office of International Chamber of Commerce, 2021. Dostupné na: <https://iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2020/12/icc-2021-arbitration-rules-2014-mediation-rules-english-version.pdf>.

Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations [online]. Volume 330. Organizace spojených národů, 1959, s. 69 [cit. 20. listopadu 2022]. Dostupné na: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20330/v330.pdf>.

United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Arbitration Rules* [online]. New York: Publication Office of United Nations, 2014. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/uncitral-arbitration-rules-2013-e.pdf>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards* [online]. New York: Publication Office of United Nations, 2015. Dostupné z: [ConventionontheRecognitionandEnforcementofForeignArbitralAwards \(New York, 1958\) \(acerislaw.com\)](http://www.acerislaw.com/ConventionontheRecognitionandEnforcementofForeignArbitralAwards(NewYork,1958)).

VRAJÍKOVÁ, Melinda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním obchodě – klady, rizika a možnosti jejich eliminace* [online]. epravo.cz, 6. února 2020 [cit. 23 října 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodci-rizeni-v-mezinarodnim-obchode-klady-rizika-a-moznosti-jejich-eliminace-110594.html>.

Shrnutí (abstrakt)

Diplomová práce se zabývá rozhodčím nálezem v exekučním řízení, který v právní praxi patří mezi jeden z nejdiskutovanějších exekučních titulů. Cílem diplomové práce je analyzovat, zda je v české právní úpravě zacházeno s rozhodčím nálezem stejně, jako tomu je v případě soudního rozhodnutí. Pokud ano, zda existuje zásadní rozdíl při jejich výkonu. Následně se práce zabývá vztahem rozhodčího nálezu v exekučním řízení, za jakých podmínek může dojít k jeho výkonu, a to zejména k výkonu cizích rozhodčích nálezů. Dále je v práci pojednáno o důvodech pro zastavení exekuce, kterými se v minulosti zabývaly soudy z uzavřených rozhodčích doložek mezi podnikateli a spotřebiteli.

Práce je rozdělena do čtyř samostatných kapitol. První kapitola se věnuje povaze rozhodčího řízení, jeho hlavním výhodám a nevýhodám. Druhá polovina kapitoly popisuje základní vymezení exekučního řízení a výkonu soudního rozhodnutí. Druhá kapitola se věnuje rozhodčímu nálezem jako exekučnímu titulu; na ni navazuje třetí kapitola zabývající se důvody pro zastavení exekuce. Poslední kapitola je věnována způsobům výkonu rozhodčích nálezů, a to zejména výkonu cizího rozhodčího nálezu.

Summary (abstract)

The diploma thesis deals with the arbitration award in enforcement proceedings, which in legal practice is one of the most discussed enforcement titles. The aim of the thesis is to analyze whether the Czech legal system treats the arbitration award in the same way as it does in the case of a court decision and if so, is there a major difference in their performance? Subsequently, the work deals with the relationship of the arbitral award in enforcement proceedings, under what conditions it can be forced, and in particular with the enforcement of foreign arbitral awards. The thesis also discusses the reasons for stopping execution, which were dealt with by courts in the past from closed arbitration clauses between entrepreneurs and consumers.

The thesis is divided into four separate chapters. The first chapter is devoted to the nature of arbitration, its main advantages and disadvantages. The second half of the chapter describes the basic definition of enforcement proceedings and enforcement of court decisions. The second chapter deals with the arbitration award as an enforcement title, which is followed by the third chapter dealing with the reasons for stopping the enforcement. The last chapter is devoted to methods of enforcement of arbitral awards, in particular the enforcement of foreign arbitral awards.

Seznam klíčových slov

Rozhodčí nález, rozhodčí řízení, exekuční řízení, exekuční titul, vykonávací řízení, uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu, zastavení exekuce

Keywords

Arbitration award, arbitration, execution proceeding, execution title, enforcement recognition and proceedings, enforcement of a foreign arbitral award, suspension of execution